

Zur Lage der Kärntner Minderheit

Die am 23. März 1968 im österreichischen Fernsehen gezeigte Sendung über Südkärnten sollte wohl den Eindruck erwecken, es sei bezüglich der Kärntner Slowenen alles in Ordnung. Ja, man zeigte sogar eine zweisprachige Gemeindeamtstafel im Markt Eisenkappel, obwohl die Tafel aus Zell-Pfarre stammte. Man hatte bei der Sendung das unangenehme Gefühl, daß man absichtlich die Slowenen in ein schlechtes Licht stellen, sie als primitiv und zurückgeblieben zeigen wollte. Weis man denn nicht, daß es außer dem Gerichtsbezirk Eisenkappel auch andere Bezirke gibt, wo Slowenen leben? Sogar noch in Egg bei Hermagor, im mittleren Gailtal, wird slowenisch gesprochen. Hätte man nicht die schönen Gailtaler Trachten zeigen können? Natürlich, das ging ja nicht, diese werden ja immer als »deutsche Volkstracht« aus dem Gailtal ausgegeben. Wie würden wohl die Südtiroler reagieren, wenn das italienische Fernsehen eine derartige Sendung über dortige deutsche Bergdörfer vorführen würde?

Wie man einer Minderheit helfen kann, das beweist uns die Situation der Dänen in Schleswig in der BDR. Ja, wenn die Kärntner Slowenen eine solche finanzielle Hilfe hätten, wie die Dänen — 30 bis 40 Mill. dänische Kronen! Allerdings ist Dänemark finanziell gut gestellt. Außerdem ist die Lage der Dänen in Schleswig weniger gespannt, da es ja dort um eine germanische Minderheit geht. Die Slowenen haben das »Pech«, daß sie Angehörige eines slawischen Volkes sind und der deutsch-slawische Gegensatz ist ja fast so groß, wie die Rassengegensätze in den USA und Südafrika.

Aber auch eine andere Möglichkeit gibt es, wie man einer Minderheit helfen kann. Es sei hier auf die Rhätoromanen in der Schweiz verwiesen. 1938 wurde diese Sprache zur 4. Staatssprache der Schweiz erklärt. Seit der Zeit hat jede Gemeinde einen Anspruch auf finanziellen Zuschuß, wenn sie in den Schulen diese alte Sprache zusätzlich in das Unterrichtsprogramm aufnimmt. In der Schweiz ist das Schulwesen zum größten Teil eine Gemeinde- und Kantonsangelegenheit. Und seit 30 Jahren ist dort im Kanton Graubünden eine Regenerierung der Romanen zu beobachten. Innerhalb der letzten 30 Jahre stieg die Zahl dieser Volksgruppe von 40.000 auf 200.000. Man sieht also, eine Minderheit, die bereits zum Aussterben verurteilt war, hat sich wieder erholt.

Wer wird bei uns in Österreich die Initiative ergreifen und den Kärntner Slowenen helfen? Vorläufig ist noch nichts zu bemerken. Im Gegenteil, wie am 5. April bei einer Jahresversammlung des Kärntner Heimatdienstes in Klagenfurt bekannt wurde, will man den Slowenischunterricht in Südkärnten noch weiter einschränken. Und hier in Kärnten gilt jede Gemeinde als besonders »heimatreu«, wenn sie sehr wenig Anmeldungen für den Slowenischunterricht aufzuweisen hat. Andere Länder — andere Sitten!

Es wird heuer sehr viel von Brüderlichkeit geredet und die KA hat das als Jahresthema für alle ihre Gliederungen aufgestellt. Aber gegenüber den Slowenen ist Brüderlichkeit so zu verstehen, daß die Slowenen sich mit allem einverstanden erklären sollen, was die Mehrheit ohne Rücksichten auf die Interessen der Minderheit beschließt. Offiziell herrscht bei uns zwar die Demokratie und steht nicht die Gewalt über Recht, aber in der Praxis des

V Št. Rupertu: pesem, rože, mladina...

V nedeljo, 28. aprila, je bil v Št. Rupertu pri Velikovcu zaključek gospodinjskega tečaja z razstavo in prireditvijo. Dekleta, ki so se od jeseni naprej izobraževale pri šolskih sestrah, so ta dan prestale javno izkušnjo.

Razstava kuhinjske umetnosti je izpričala, da so se gojenke naučile pripravljati najrazličnejša jedila: preprosto vsakdanjo hrano in najfinejše slaščice. Pokazale so tudi kako lepo servirana jed še bolj diši. Iz obilice napečenega je bilo težko izbrati najlepšo torto. Že iz te razstave so dobile dekleta oceno: odlično.

Druga razstava je bila v prvem nadstropju, kjer so bili v dveh velikih sobah razvrščeni izdelki iz šivalnice. Pisani prti, blazine, prevleke, albumi, prtički, slike so prav posebno zanimali gledalke in gledalce. Tkanina, barve in kompozicija ročnih del so pričali o okusu učiteljic in učenk. Lepo ročno delo je še vedno najprimernejši okras za skromen ali bogat dom. Obenem pa budijo spomine na lepi mladostni čas, na ve-

dijski svetnik prof. dr. Vinko Zwitter je v kratkem, jednatem nagovoru prikazal lik žene, ki jo odlikuje predvsem ljubezen. Žena naj bo nosilka ljubezni v družini, v fari, v narodu. Dekleta gospodinjske šole naj nesejo ljubezen povsod tja, kamor bodo šle.

Osrednja točka sporeda je igra. Tokrat je bila podana dekliška igra: Martina pot do sreče. Marto mačeha ogoljufa za dom, ko ponaredi testament. Mačeha Matilda pa s tem še ni zadovoljna. Marto pusti stradati in jo končno zapodi od hiše. Bosa in premražena ponoči omaga v gozdu. V sanjah se ji prikaže mati in ji obljubi, da se bo obrnilo na dobro. Marto najde v gozdu zdravnica Irena, ki se vrača od bolniškega obiska. Vzame jo s seboj v mesto.

Matildina sestra Urša in Matildina hči Marica iščeta Marto v gozdu, a je ne najdeta. Vrneta se domov. Marta se pri zdravnici izuči za ordinacijsko pomočnico in je srečna ob dobrih ljudeh. Še za možitev ji ni. Nova mati ji pove, da je mačeha hudo

VABILO

V nedeljo, dne 5. maja, Vas z veseljem pričakujejo

na razstavi in proslavi 60-letnice gojenke kmetijsko-gospodinjske šole v Št. Jakobu v Rožu.

Razstava bo odprta ves dan do 4. ure popoldne. Proslava bo ob 2. uri za oddaljene goste, ob 7. uri zvečer za domačine.

sele ure v družbi sošolk. Ta razstava je dobila oceno: izvrstno.

Tretja preizkušnja je bil oder. Ni tako enostavno nastopati pred dvorano, ki je polna različnih ljudi z različnimi zahtevami. Ob dvorani, ki je bila prvič prepolna, drugič pa polna (pri obeh prireditvah je bilo 1000 ljudi) so se gojenke predstavile z deklamacijo in pesmijo. Lične noše, ki so si jo same sešile, so se dečvam dobro podale. Ko so nam zapele, je bil takoj vzpostavljen kontakt. Prisluhnilo smo narodnim pesmim različnih slovenskih dežel. Dekleta so jih zapela pogumno in čisto. Nekateri pesmi so nam bile manj znane, zato smo jih še bolj z zanimanjem poslušali.

Rajanje zmeraj poživi prireditve. Celovečkrat so dekleta zaplesale in tako poživile spored. Slavnostni govornik višji štu-

Lebens herrscht zweifellos noch immer die moralische und physische Gewalt vor.

Es wird bei uns zwar immerfort von der selbstverständlich jedem Staatsbürger zugesicherten Freiheit geschrieben und gesprochen, und unsere Demokratie wird als echte Demokratie, als die beste der Welt gepriesen. Aber in der Wirklichkeit des Lebens merkt besonders die Minderheit wenig davon. Sie braucht sich nur einmal auf ihre naturgegebenen oder auch im Staatsvertrag verankerten Rechte berufen und in der Öffentlichkeit geltend machen, dann wird ihre Stimme niedergeschrien und wird gleich mit Repressalien gedroht, wenn nicht auch ernst gemacht.

bolna. Marta je takoj pripravljena mačeho obiskati. Zdravnica ji brani.

Mačeha pride po pomoč k zdravnici Ireni. Srce jo že dve leti boli. Marta in mačeha se spoznata in objameta. Mačeha pove, da ji je hotela dati strupa, a je Marica to preprečila. Marta vse odpusti. Dom, ki bi moral biti njen, izroči Marici. Sama ostane pri zdravnici Ireni.

Igra je zgodba, ki se morda v malo drugačni obliki tudi danes še ponavlja. Pohlep po posesti, denarju je včasih tako velik, da seže tudi po strupu — zločinu. Tudi v tej preprosti igri sta se dvobojevali dobrota in hudobija — strast. Zmagala je pravica in končno se je vse dobro izteklo.

Dekleta so dosti sigurno in prepričljivo nastopale. Tudi za nastop na odru so dobile prav dobro oceno od gledalcev, ki so navdušeno ploskali.

Odmore so z muziko in petjem izpolnili fantje -bratje iz Mislinjske doline. Poskočne melodije so vso dvorano razgibale. Hvala jim za domačo pesem in muziko.

Popoldan v Št. Rupertu je naglo minil. Pesem, rože, mladina — vse se je zliilo v prelep domač praznik.

Prireditve se je udeležilo tudi mnogo duhovnikov, med njimi domači župnik dr. Franc Zeichen, navzoči pa so bili tudi predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko, tajnik NsKS dr. Reginald Vospornik, in predsednik Krščanske kulturne zveze, ravnatelj Slovenske gimnazije dr. Pavle Zablatnik.

OBJAVA

Dijaki Državne gimnazije za Slovence priredijo na praznik Vnebohoda, v četrtek, dne 23. maja 1968, ob 14.30 v Domu glasbe v Celovcu

SLAVNOSTNO AKADEMIJO

Vstopnice dobite od 1. maja 1968 v šolski pisarni.

SPREJEMNI IZPITI na Državni gimnaziji za Slovence bodo v soboto, dne 6. julija 1968, ob 8. uri zjutraj. Sprejemni izpit za 1. razred obsega slovenščino, nemščino in računstvo. Izprašuje se snov 4. šolske stopnje. Glede vstopa v višje razrede pa je potreben osebni razgovor z ravnateljem šole.

Prijave za sprejemne izpite lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa pismeno na naslov: **Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen, 9020 Klagenfurt, Lerchenfeldstr. 22.**

Predložiti je treba tele dokumente:

1. rojstni list,
2. spričevalo 4. šolske stopnje ljudske šole,
3. dokaz avstrijskega državljanstva. Popis učenca pošlje vodstvo ljudske šole neposredno na naslov ravnateljstva Državne gimnazije za Slovence.

Ravnateljstvo

DRŽAVNI PREVRAT V SIERRI LEONE

Dosedanje vojaško junto generala Smitha v zahodni afriški državi Sierra Leone je pred kratkim strmoglavil »višji narednik Rogers«, kot se sam imenuje, in vzpostavil znova novi svet 14 oseb z višjim podčastnikom Patrickom Contehom na čelu.

Nosilci nove oblasti zatrjujejo, da so višji častniki in policija »dajali prednost svojim sorodnikom in podpirali korupcijo«. Naloga novih oblasti pa bo, da »čimprej vrnejo civilno oblast«.

Značilno je, da so pred 13 meseci (marca 1. 1967, višji častniki strmoglavili civilni režim in da so pri tem navedli podobne razloge za svojo odločitev kakor nosilci sedanjega udara. Tudi takrat so govorili o potrebi, da se vrne na državno krmilo »civilna oblast«, brž ko bi bilo to mogoče.

Kratka zgodovina neodvisne države Sierr Leone kaže, da so nosilci oblasti in seveda tudi prevratov upoštevali bolj koristi zunanjih sil kot blaginjo dežele in njenih prebivalcev. Ni treba posebej omeniti, da je britanski vpliv tudi od dne, ko so uradno ukiniteli kolonialno stanje, še vedno zelo močan. Svoj čas je nacionalna fronta združevala vse politične sile in boju za neodvisnost. Ko pa je dežela dosegla 27. aprila leta 1961 ta smoter, je spet razpadla na več strank, ki so pričele zastopati svoje koristi.

SMRKOVSKY PREDSEDNIK ČEŠKOSLOVAŠKEGA PARLAMENTA

Češkoslovaška ljudska skupščina je izvolila za svojega novega predsednika 57-letnega gozdarskega ministra Jozefa Smrkovskega, namesto Bohuslava Lastovičke, ki je odstopil. Za Smrkovskega kot edinega kandidata je včeraj tajno glasovalo 188 poslancev, 66 jih je bilo proti, trije so se glasovanja vzdžali.

Josef Smrkovsky velja za najkrepkejšega zagovornika nove smeri na Češkoslovaškem. V zadnjem času je nastopal na velikih zborovanjih napredne skupine partijskega vodstva.

Politični teden

Po svetu . . .

DE GAULLE O FUNTU IN DOLARJU

Predsednik de Gaulle je posvetil na vladni seji pred kratkim svoj govor krizi mednarodnega valutnega sistema. V bistvu je napovedal vojno dolarju in funtu. Nič čudnega ni, če so te besede delovale v Londonu in Washingtonu kakor bomba.

De Gaulle je v bistvu ponovil, da mednarodni valutni sistem, ki temelji na privilegiju dveh valut, ni samo neupravičen, temveč za prihodnje sploh nesprejemljiv. Zato Francija ne bo podprla odločitve Amerike, Britanije in njenih »zlatih« zavezničkov.

Izjava je torej dovolj jasna in ostrejša od vseh dosedanjih. Seveda ni nihče pričakoval, da bo de Gaulle podprl sklep o ustanovitvi dveh tržišč zlata, vendar je le malo kdo pričakoval, da bo tako odločno zavrnil in obsodil vse, kar ni reforma mednarodnega valutnega sistema.

Če je kaj novega v de Gaullovi izjavi, potem je to trditev, da sedanji mednarodni valutni sistem ni pravičen. Sicer pa de Gaulle že dolgo dokazuje, da Združene države Amerike porabijo več, kot bi sicer lahko, ker imajo pač privilegiran položaj (uživajo posebne pravice) dolarja v mednarodnem valutnem sistemu. Plačujejo svoje obveznosti do drugih s tiskanjem bankovcev, ki nimajo realnega kritja, kajti v Fort Knoxu (zakladnica ZDA) ni toliko zlata, da bi lahko zadovoljili povpraševanje po zamjenjavi, kar je, kot pravi de Gaulle, tudi dokazano.

V finančnih krogih so mnenja, da gre za napoved nove francoske poteze, ki so jo primerno branili na konferenci v Stockholmu.

MONETARNA (DENARNA) KONFERENCA V STOCKHOLMU

Zaradi »zlate krize« so v zadnjih nekaj mesecih na številnih sestankih skušali najti ustrezno rešitev. V Washingtonu so se pretekli mesec nepričakovano sestali guvernerji centralnih bank »zlatega poola«, v katerem so Združene države Amerike, Velika Britanija, Zahodna Nemčija, Belgija, Nizozemska, Italija in Švica. Francija je julija lani izstopila iz »poola« in je zato na sestaneke niso povabili, kar pa je bilo de Gaulle kljub temu povod, da je očital nekorektnost vladi ZDA, ki je bila gostiteljica konference.

Čeprav so na konferenci kljub nekaterim pridržkom sklenili podpreti prizadevanja Združenih držav Amerike, da bi zaščitile vrednost dolarja, in so pozdravili odklop ameriškega kongresa o ukinitvi delnega zlatega kritja za papirnate dolarje, washingtonski sporazum vendarle ni rešil vrokov monetarnega sistema.

To ni uspelo v minulih dneh niti na sestanku desetorice v Stockholmu. Sporazum, ki so ga podpisali, morajo v letu dni predložiti v potrditev vsem članicam mednarodnega denarnega sklada. Francija ni podpisala sporazuma, češ da ni v skladu z dogovorom 107 članic mednarodnega monetarnega sklada, ki so ga sklenili septembra lani v Rio de Janeiru.

Francoski finančni minister Michel Debre je med drugim dejal, da so sklepi stockholmske konference drugotnega pomena, češ da o pravih vzrokih denarne krize sploh niso razpravljali. Pariz še vedno vztraja pri tem, da je izhod iz sedanje monetarne krize v povečanju cen zlata, medtem ko vsi drugi udeleženci stockholmskih razgovorov menijo, da je treba iskati rešitev v zagotovitvi novih kreditnih možnosti.

V nasprotju s Francijo vidi ostalih devet zahodnih držav v doseženem sporazumu zgodovinsko odločitev: tako bodo lahko prišli do novih plačilnih sredstev in zagotovili nemoteno delovanje vedno močnejše trgovine. Članice mednarodnega monetarnega sklada, ki se bodo pridružile sporazumu, bodo dobile pravico do novih posojil, ta posojila pa bodo v prihodnosti zmanjšala odvisnost svetovnega plačilnega sistema od dolarja, funta in zlata. To pomeni, da bo prvič v zgodovini začela v mednarodnem prometu delovati valuta, ki ne predstavlja nikakršne narodne valute in ki v resnici nima nikakršne materialne vrednosti. Njen

smoter je, da bi s pravočasnimi izplačili z novim papirjem zagotovili izplačljivost svetovne trgovine.

Francija meni, da je lahko novi sistem kreditiranja samo manjši del splošne valutne reforme. Po mnenju Pariza je v tej reformi bistveno, da zlatu vrnejo vlogo prevladujoče rezervne valute, na kateri bi slo-nela vrednost drugih nacionalnih bankovcev. V Stockholmu so opozorili, da je glavna pomanjkljivost francoskega stališča v tem, da daje prednost bogatim deželam na račun revnih in celotno svetovno gospodarstvo spravlja v odvisnost od ene same kovine.

Francoski odpor v Stockholmu je vendarle rodil določene rezultate. Na francosko zahtevo so sklenili, da ima vsaka država pravico izstopiti iz sistema, da je za uvedbo reforme potrebno soglasje 85 odstotkov in da lahko novi kreditni sistem začne veljati šele potem, ko bodo Združene države Amerike, Velika Britanija in nekatere druge dežele utrdile svojo plačilno bilanco.

Kljub temu pa tudi stockholmski sestanek ni prinesel rešitve sedanje monetarne krize, pač pa kvečjemu krajši ali daljši predah.

KONEC DRŽAVNISKEGA OBISKA NA JAPONSKEM

Japonski ministrski predsednik na Dunaj

Ob koncu enainpolurnega pogovora z zveznim kanclerjem dr. Klausom, v ospredju so bila prizadevanja za skorajšnji mir v Vietnamu, je japonski ministrski predsednik Eisaku Sato z veseljem sprejel povabilo, naj obišče Avstrijo.

Po konferenci Sato-Klaus sta oba vladna voditelja ugotovila popolno soglasje o vietnamskem vprašanju ter nujnost čimprejšnjih mirovnih pogajanj. V teku pogovorov, katerih se je deloma udeležil tudi zunanji minister dr. Kurt Waldheim, so Japonci kazali izredno zanimanje za avstrijsko nevtralnopolitiko. Premier Sato je ob tej priložnosti ugotovil, da so se v zadnjih dvajsetih letih glavna nemirna žarišča premaknila iz Evrope na druge celine.

Tiskovna konferenca dr. Klause

Na tiskovni konferenci je dr. Klaus naznanil, da so tudi Severnemu Vietnamu v Budimpešti izročili avstrijski predlog, da bi mirovna pogajanja vodili na Dunaju. Seveda do sedaj Severni Vietnam na to še ni odgovoril.

Vobče je dr. Klaus japonskim novinarjem izjavil, da so nanj napravili največji vtis: velikanska industrija, talent prebivalstva, stare tradicije povezane z eksplozivnim gospodarskim razvojem. Avstriji nudi japonski trg s svojimi milijardami dolarjev zunanjetrgovinskega prometa nadaljnje možnosti povečanja svojega izvoza. Posebno bi bili izgledi za stroje, športne izdelke in tekstilne izdelke visoke kakovosti. Tudi na tretjih tržiščih bi bilo možno sodelovanje pri gradnji hidrocentral, jeklarn in petrokemičnih naprav.

Obisk pri japonskem cesarju

Na slavnostni večerji, katero je ministrski predsednik Sato priredil na čast dr. Klausu, je zvezni kancler še enkrat naglasil, da morata obe državi pač ponuditi dobre usluge tam, kjer bi bili izgledi na uspeh. Vladi obeh dežel bosta še v bodoče krepko spoplaševali sodelovanje na različnih področjih.

Po obisku pri cesarju Hirohitsu se je izvedelo, da se je le-ta močno zanimal za pokrajinsko in spomeniško varstvo v Avstriji, medtem ko sta se prestolonaslednik in prestolonaslednica zanimala za turizem, hotelirstvo in gradnjo avtomobilskih cest. Dr. Klaus je ob tej priložnosti izročil cesarju, ki je znan ljubitelj paleontologije (nauk o kameninah), kot darilo okamenelo praprotno iz triasa (najstarejše geološke dobe zemeljskega srednjega veka), ki so jo našli v okolici Lunza na Nižjem Avstrijskem.

Azijski problemi v ospredju

V pogovorih med člani avstrijske in japonske vlade so obravnavali azijske probleme, se glasi v zaključnem sporočilu, ki so ga ob zaključku japonskega državniške-

ga obiska zveznega kanclerja dr. Josefa Klause in zunanjega ministra dr. Kurta Waldheima objavili v sredo, 24. aprila, v Tokiu. Oba voditelja vlad in zunanji ministri obeh držav, so si bili edini v tem, da je mir v Aziji prvi pogoj za popuščanje mednarodne napetosti in vobče za svetovni mir.

V pogovorih o aktualnih svetovnih problemih, ki jih je japonski zunanji minister Takeo Miki vodil z avstrijskim zunanjim ministrom dr. K. Waldheimom, je prvi dejal, da Japonska sedaj zasleduje smer, ki poskuša ločiti gospodarska vprašanja od političnih načrtov. Prav zategadelj ne bi bilo izključeno, če bi Japonska normalizirala svoje odnose s komunistično Kitajsko, seveda le tedaj, če bi se pokazale v miselnosti in vodstvu rdeče Kitajske gotove spremembe.

Po mnenju japonskega zunanjega ministra Takea Mikeja pa smemo sedanja prizadevanja za mir v Vietnamu presojati optimistično. Za premostitev nezaupanja med Washingtonom in Hanoiem, je ponovil Ta-

keo Miki svoj lanski predlog, je neobhodno potrebno, da prijateljsko nastrojene dežele obeh sovražnih taborov poskuša graditi most zaupanja.

Dr. Waldheim natančno določi avstrijsko stališče

Zunanji minister je v pogovorih z japonskim kolegom natančno določil avstrijsko stališče do vietnamskega spora in znova zagotovil, da želi njegova vlada pomagati k rešitvi tega problema. Pri presoji razvoja v vzhodnoevropskih deželah je pokazal dr. Kurt Waldheim velik smisel za realnost: osebno ne verjame, da bi se avstrijski vzhodni sosedi ločili od Moskve, pač pa je v naslednjih desetih letih lahko računati, da bodo te države zavzele bolj elastične odnose do Sovjetske zveze.

V tem času pa bo verjetno prišlo do združitve obeh Nemčij. Kar se tiče konference glede evropske varnosti, je v prvi vrsti nujno pojasniti vprašanje, katere države naj bi se te konference vobče udeležile, je dejal avstrijski zunanji minister.

Zaključek diskusije

Prispevek k razpravi o programu Narodnega sveta

Med prispevki k diskusiji o programu NskS je bil tudi eden menda iz vrst Koroške dijaške zveze, ki ni odobral »pretriganega poudarjanja krščanstva«, češ da bi to le oviralo vključitev vseh na narodnem delu interesiranih rojakov v organizacijo NskS. To mnenje je vsekakor treba nekoliko bolj si ogledati oziroma presvetiti.

Predvsem je splošno znano, da je vodstvo NskS samo ob sebi umevno vedno pripravljeno, pri obrambi življenjskih pravic naše manjšine sodelovati z vsemi četudi idejno drugače usmerjenimi rojaki oziroma organizacijami, saj je to že z dejanji dokazalo. To je samo vprašanje taktike ali postopanja in se ne dotika vodilnih idej. Drugače pa je s programom. V programu, ki vsebuje in daje smernice za delovanje organizacije same, torej Narodnega sveta, morajo biti jasno označeni temelji, na katerih sloni vsa stavba organizacije in se vršijo njene življenjske funkcije.

NskS je organizacija krščansko mislečih koroških Slovencev, ki hočejo svoje osebno kakor tudi družbeno življenje graditi na večnoveljavne resnice in načela razodete Kristusove vere. Krščanski človek, naj bo tega ali onega naroda, ne more ne v svojem zasebnem življenju in ne kot član kake skupnosti, tudi politične, iti mimo resne besede učlovečenega Boga, Kristusa, ki pravi, da, kdor ne upošteva njegovih nauk, gradi stavbo svojega življenjskega dela samo na pesek namesto na skalo; stavba se bo prej ali slej zrušila pod navalom viharjev in naličov. Ali se ni to uresničilo pred našimi očmi in očmi vsega modernega sveta. Zalosten polom italijanskega fašizma in zlasti cel svet ogrožajočega nemškega narodnega socializma, ki sta oba ignorirala (tako Mussolini) oziroma besno sovražila Kristusa, njegov nauk in njegovo Cerkev (tako Hitler), mora biti vsakemu mislečemu in zgodovinski zgododke budno sledujočemu človeku zadosten dokaz, da je Kristus neizpodbiten vogelni kamen vsake družbene tvorbe in da je res, kar je on sam rekel: »Kdor pade na ta kamen, se bo razbil; in na koga kamen pade, ga bo zmlél.«

Tega torej tudi NskS, organizacija krščansko orientiranih koroških Slovencev, ne more prezreti; saj hoče vendar nekaj trajnega, vekovitega ustvariti. Ni se nam treba čuditi, da je prišlo krščansko mišljenje velike večine našega ljudstva do izraza prav v novem programu naše politične organizacije. Saj je program nastal ob 1200-letnici pokristjanjenja Slovencev. Ob tej priliki se je na krščanski slovenski strani splošno in nekam slovesno poudarjalo, da imajo Slovenci zahvaliti svoj obstoj prevzetju krščanstva. Koliko slovanskih narodov na severu, ki so ostali pogani, je utonilo v tujem morju! In prav ob tej znameniti 1200-letnici se je vernost slovenskega naroda spet pokazala v novi luči v tistem edinstvenem zahvalnem narodnem romanju h Gospe Sveti, izhodišču pokristjanjenja, ko se je takorekoč teden za tednom vila nepretrgana procesija romarjev proti najstarejšemu svetišču Slovencev, in nazadnje, v jeseni leta 1967, kot krona vsega, posebno lepo uspelo romanje koroških Slovencev.

Če torej NskS vztraja na svojem jasno

zadržanem krščanskem programu, samo zvesto nadaljuje tradicijo naših prednikov, ki so se politično družili v Katoliškem političnem in gospodarskem društvu koroških Slovencev, on je idejni naslednik te prve in edine predvojne organizacije koroških Slovencev. Ali se nimamo prav tej vztrajnosti v spoznavanju krščanstva tudi zahvaliti, da je slovenski jezik v novejšem času postal bogoslužben jezik in se s tem na nov način uveljavil v javnem življenju Cerkve ter se nanovo bolj ukoreninil v življenju naroda.

Da bi se mlajši rod lažje pravilno orientiral, bi ga rad še opozoril na sledeče: Ko se je od leta 1930 najprej v Nemčiji in par let pozneje tudi v Avstriji narodni socializem začel rapidno širiti, je politična propaganda jela omamljati vedno več Nemcev tudi med inteligenco, tako da je vedno bolj postalo politično prepričanje večine Nemcev: Hitler je edini rešitelj nemškega naroda iz poloma po prvi svetovni vojni. Tedaj so se celo učeni profesorji iz univerz čutili poklicane, pisati knjige o posebnem od neke previdnosti poverjenem poslanstvu Hitlerjevem. Tedaj je bila v veljavi krilatice: Če hočeš biti moderen inteligent, moraš biti narodni socialist. Toda kako dolgo pa je trajala ta modernost in kako se je končala? Tako je lahko razumljivo, da sedaj mlad slovenski inteligent podleže sodobni propagandi: Če hočeš biti moderen, moraš biti marksist. Dajmo se vendar učiti iz zgodovine. Učaj ne velja o nas, kar je rekel izkušnen učenjak: To je nauk zgodovine, da se ljudje nič nečje učiti iz zgodovine.

Jaz bi rajši pritrldil tistemu bistroumnemu profesorju, ki je rekel: 19. stoletje je rodilo na duhovnem polju tri rastline: liberalizem, nacionalizem in marksizem. Liberalizem se je požel v prvi svetovni vojni, nacionalizem v drugi, tudi marksizem čaka lahko podobna usoda, če se ne odpove svetovnonazornim zmotam, na katerih je zgrajen njegov socialni sistem, in se ne poda v dialog s krščanskimi učenjaki na tla krščanskega socialnega nauka.

In končno: Ali ni sedanji moderni tudi nekiščanski svet z nekim spoštovanjem ali recimo z respektom in priznanjem sprejel nekatere papeške okrožnice k perečim sodobnim vprašanjem, kot na primer okrožnico o miru na zemlji in ono o podpiranju zaostalih narodov? Ali se ne izkazuje vedno bolj, da so papeži v svojih okrožnicah o socialnem vprašanju (Leon XIII. in Pij XI.) podali prave smernice in navodila za uspešno rešitev tega važnega vprašanja in da si Cerkev po pravici prisvaja časten priimek: mati in učiteljica narodov. Ali ne bi morali tudi mi, posebno kot majhen narod, v svojem političnem udejstvovanju se dati voditi tej materi in učiteljici, katere nauk je nauk Kristusov in ki se po Kristusovem nauku in vzgledu zavzema za majhne in slabotne. Dokaz temu: Janez XXIII. v svoji besedi o pravici manjšin do življenja. Saj se katoliška Cerkev po concilu očitno prizadeva, da se odpre modernemu svetu in se prilagodi časovnim potrebam v vseh rečeh, ki se ne dotikajo veljavnosti nespremenljivih razodetih božjih resnic in ustanov.

Semislav

GRŠKI FILOZOF PLATON IZROČITELJ MITA O ATLANTIDI:

Rešena uganka Atlantide?

Odkritje profesorja Galanopula je omogočil potres, ki je leta 1956 močno poškodoval otok Santorin, imenovan tudi Thera. Potres je v zvezi z izbruhom vulkana na tem otoku. Vodilni grški seizmolog (potresoslovec) prof. Galanopulos je obiskal ta otok v Egejskem morju. Ogladal si je spremembe, ki jih je na površini otoka povzročil potres, nato pa še ležišča tefre. To je kamnina, ki je nastala iz stisnjene vulkanskega pepela. Ves otok je pokrit s 30–40 m debelo plastjo te kamnine.

Na dnu nekega rova je prof. Galanopulos pod 35 metrov debelo plastjo tefre našel zidove hiše. V njej je naletel na nekaj kosov lesa in ostankov človeškega telesa, med katerimi je bilo tudi več zob. Po ugotovitvah ameriških laboratorijev, ki so te ostanke preiskali, je les star okoli 3300 let. Nekaj zob je pripadalo moškemu, ki je moral imeti okoli 30 let, preostali pa so baje od ženske, ki je bila morda deset let starejša od moškega.

Gre torej za moškega in žensko, ki ju je okoli leta 1400 pred Kristusom vulkanski izbruh s hišo vred pokopal pod 30 metrov debelo plastjo pepela. Izbruh je povzročil tako razburkano plimo, da so njeni valovi preplavili celo obalo Libije in Sirije. O tem poročajo tudi dokumenti v klinopisu iz Ugarita. Mnogo egejskih otokov je pokopal smrtonosni pepel, med drugimi tudi Santorin in Knoros, glavno mesto Krete.

Platon izročitelj mita o Atlantidi

Toda kaj ima vse to opraviti s potopljenim otokom Atlantido? Verjetno mnogo. Že Platon omenja ta potopljeni kontinent »in se pri tem sklicuje na še starejši vir — zakonodajalca Solona (639–559 pred Kristusom). Solon pripoveduje, da je bila Atlantida otok »z desetimi kraljestvi«, ki je bil večji kot sedanja severna Afrika in Mala Azija skupaj. Ime je dobil po Pozejdonovem sinu Atlasu, ki mu je vladal. V vojnah je Atlantida sprva premagala vse nasprotnike, končno pa so jo premagali Ateneci. V noči velikega potresa je bila Atlantida porušena in potopljena. Tam, kjer je nekoč bil otok Atlantida — danes bi rekli onstran Gibraltarske ožine — je zdaj samo morje. To naj bi se bilo zgodilo — tako so pripovedovali egiptovski svečeniki Solonu — 9000 let prej.

Platon pa je podvomil o resničnosti teh pripovedi, saj po opisani velikosti Atlantida ne bi mogla biti v Sredozemskem morju; to Platon tudi omenja v svojih Dialogih s Kritiasom. Seveda je bil profesor Galanopulos še bolj kritičen kot Platon. S primerjavami je dognal, da so v zgodovini že od nekdaj napačno preračunavali dolžinske in časovne mere. Delil je torej vse domneve mere Atlantide z 10 in prišel do sklepa, da je otok s takimi merami prav lahko bil v vzhodnem Sredozemlju. Delil je tudi letnico 9000 z 10 in dobil približno letnico 1400 pred Kristusom.

Grški profesor daje svoji teoriji oporo

Prof. Galanopulos dopušča možnost, da so njegovi računi nekoliko samovoljni; opozarja pa na mitično zgodovinsko stran, ki daje njegovi teoriji dovolj opore. Omenja mit o Atlasovem nečaku Deukalionu: Ko je Zeus sklenil kaznovati človeštvo s potopom, je Deukalion zgradil ladjo in se tako z ženo rešil smrti.

Ali ne bi mogel imeti mit o Deukalionu kaj skupnega z enako starimi klinopisnimi dokumenti iz Ugarita, ki poročajo o poplavi v Siriji? Ali pa z znamenitim papirusom Svarila modreca iz Egipta, ki ga hranijo v muzeju v Leidnu? Ta pripoveduje, da je v vsej deželi postalo temno, da je grmelo in da so narastle vode, da je izbruhnila kuga in da je podnevi »sonce pobledele na potemljenem nebu« in nihče ni mogel devet dni iz palače.

Jasno je, da znanost ne more rekonstruirati zgodovine legendarne celine zgolj iz mitov in enega samega papirusa. Mnogo večje znanstveno vrednost imajo rezultati izkopavanja in geološke raziskave. V zadnjih letih je nekaj ladij oceanografskih inštitutov Združenih držav Amerike raziskovalo morsko dno med Kreto in Santorinom in prineslo na dan več vzorcev kamnin.

Raziskave so pokazale, da pokrivata v tem delu Sredozemlja morsko dno dve plasti lave oz. pepela. Spodnja plast izvira od velike eksplozije vulkana na Santorinu

pred približno 25.000 leti. Zgornja plast, ki ustreza domnevnemu obsegu Atlantide, je stara približno 3300 let, to pomeni, da je nastala okoli leta 1400 pred Kristusom.

Ali je mogel en sam izbruh vulkana uničiti cel svetovni imperij?

To je vsekakor mogoče. Sodeč po ostankih pepela in lave, je bil ta izbruh približno štirikrat tako močan kot izbruh Krakatau leta 1883. Takrat je bilo na Javi in Sumatri uničenih 295 mest in vasi, 36.000 ljudi je izgubilo življenje. Štirikrat močnejši izbruh je gotovo uničil na Kreti vse življenje in jo za dolgo časa opustošil. Najnovejša izkopavanja na vzhodni Kreti v predlanskem letu so pokazala, da so prebivalci zapustili palačo Katro Zakro med naravno katastrofo.

Ahajci podjarmijo Kreto

Večina naših zgodovinskih knjig navaja, da so med leti 1450 in 1400 pred Kristusom Ahajci s celine prodrli na Kreto in jo podjarmili. Toda novejši zgodovinarji dvomi-

Pop glasba včeraj in danes

Pop glasba se zelo razlikuje od tako imenovane resne glasbe jazza. Ta glasba je namenjena predvsem širši publiki. V vsaki umetnosti odsevajo značilnosti dobe, v kateri je ta nastajala. Čeprav je v pop glasbi bolj malo umetnosti, pa je v njej vendar moč zaslediti odsev dobe. Tako je, recimo, v današnjem brenkanju, razbijanju, kričanju ter zvijanju popolnoma lahko zaslediti največjo značilnost mlade generacije nemir — nemir, ki se je rodil zaradi avtomatizacije, množičnosti, hitrosti, s katero drvimo v prihodnost...

Mnogokrat in marsikje se dogaja to: po radiu je slišati staro lepo melodijo. Oče, ki bere v časopisu o politiki, pravi mami, ki pleče nogavice: »Poslušaj, mama, kako je to lepo! Ali se spominjaš? ...« Mati samo prikimava in se zamisli. Da, kako se ne bi spomnila tega! Skozi dnevno sobo pride kuštrav sin z novo ploščo Beatlov v roki. »Slišiš? Še stalno igrajo to,« mu pravi oče, »zato ker doslej še ni bilo napisanega nič boljšega.« Sin samo diplomatsko prikimava, saj je to slišal že stokrat, ko pa je v svoji sobi, se nasmeji in si misli svoje.

V vsakem času je imela pop glasba določen krog navdušenih pristašev. Starejši mislijo, da je kvaliteta pop glasbe v zadnjih letih močno upadla. Ni več slišati grazioznih plesnih melodij Georga Gershwinia in Jeroma Kerna, kje je olikano duhovita in lirčna glasba Cola Portera ter Lawrencea Harta?

Starejši si želijo to glasbo. Vse je v njihovih rokah: politika, industrija, vzgojne ustanove... toda zabavna glasba je in bo vedno pripadala mladim. Nihče ne bo mogel ustaviti pop glasbe, kajti ta glasba je odsev tega, kar se dogaja. Glasba torej živi in žive stvari se razvijajo. In še to. Glasba, ki jo danes poslušajo najstniki po vsem svetu, ni slaba. Dejstvo je, da je v njej moč najti mnogo dobrega in da bo ta glasba imela velik vpliv na bodoče skladatelje.

Pred tridesetimi leti bogata dediščina črnske glasbe ni bila tako izkoriščena, kot je danes. Tudi podeželska glasba (country music) ni bila tako popularna, kljub vsej svoji mikavnosti, predvsem občutku osamljenosti, ki ga vzbuja. Danes je popularna zaradi tega, ker je človek v množici osamljen bolj kot kadarkoli poprej. Takrat še ni bilo popevk, ki bi govorile o bratstvu med črnopoltnimi in belopoltnimi, o sporu med generacijami, o problemih mladine, o vojnih grozotah... Takrat so peli predvsem o ljubezni, toda v teh popevkih je čutili vse več broadwayskega ter drugega blišča kot lepote ljubezni med dekletom in fantom.

Revolucija v pop glasbi se je začela nekako med leti 1940 in 1950. Takrat so Hank Williams, Eddy Arnold ter pozneje Sester Flatt, Johnny Cash in drugi pričeli po raznih mladinskih ustanovah prepevati folk songe (narodne pesmi).

Leta 1950 se je pričel v pop glasbi beat združevati s črnimi »rhythmom and bluesom«, to pa je po mnenju mnogih tudi pričelo vplivati na strpnost med rasami. Mladci vseh barv in družbenih razredov so se zbrali, da bi odgovorili utripu glasbe Chucka Barryja in Raya Charlesa. V tej

jo, da bi bili grški osvajalci uničili kretske kulture. Mnogo verjetneje je, da se je zgodilo ravno nasprotno: po katastrofi so se preživeli rešili na celino in prinesli s seboj tudi svojo kulturo. Kajti do leta 1400 pred Kristusom sta bili arhitektura in umetnost v Grčiji na mnogo nižji stopnji kot na Kreti. Šele med leti 1400 in 1300 pred Kristusom so nastala središča mikenske kulture: zakladnica Atrousa, Agamemnonova grobnica idr. Obe kretske abecedi sta se pojavili na grški celini po letu 1400 pred Kristusom. Tudi navaden pojav kretske-minoj-skih umetnostnih oblik na celini po letu 1400 pred Kristusom je očiten.

S tem pa so bili evropska kultura in civilizacija meločljivo povezani s propadom Atlantide. Begunci z Atlantide so znatno pomagali pri izgradnji mikenske kulture. Mikeni je sledilo zlato obdobje Helade, ki je postala zibelka zahodne kulture.

In Santorin, kjer je prof. Galanopulos v nekem rovu našel ostanke človeških teles? V predlanskem poletju so ameriški znanstveniki raziskali Caldero, potopljeni vulkanski krater na Santorinu. Končnih rezultatov še ne poznamo, ugotovljeno pa je, da je bilo dno Caldere nekoč pristanišče, kot ga je opisal Platon.

glasbi so lahko čutili pošteno neskomercializirano liriko. Barry in Charles sta brez olepševanja ter bojzani in neposredno govorila mladim. Pripovedovala sta o stvarih in pojmihi, takšnih, kakršni so. Glasbeniki, ki so prišli za njima so njun način malce spremenili. Rodila sta se glasba in ritem mesta.

Beli pevci in glasbeniki so pogumno uporabljali črnski rhytham and blues. Prvič ga je v pop glasbi (jazz seveda ni pop glasba) moč zaslediti v rock'n'rollu. Mnogim se ta združitev ni prav posrečila, nekateri, recimo Elvis Presley, so uspešno združili vpliv črnske glasbe s podeželsko glasbo in to zmes priredili za mestni vrvež.

Velik prispevek k osvežitvi ter obnovitvi pop glasbe so dali v zadnjih letih angleški Beatli, Stoni Animali ter drugi mladeniči, ki so prepevali pod močnim vplivom starejših ameriških predhodnikov pevcev bluesov, kot so, recimo, John Lee Hooker, Muddy Waters, Bo Diddly ter Howlin' Wolf. Žal pa je ta pogumni korak naletel na nerazumevanje popularnih pevcev in kompozitorjev starejše generacije, da o tistih, ki se ne ukvarjajo z glasbo, sploh ne govorimo. Toda tako za prve kot za druge imamo opravičilo: prvim ne prija nevarna konkurenca, drugi pa že iz življenjskih izkušenj raje zadržano sprejemajo to, česar ne morejo razumeti.

E. C.

Kratke kulturne

V JUBILEJNEM LETU SLOVENSKEGA ČITALNIC NA PRIMORSKEM

Pred sto leti je tudi Primorsko zajel val narodnostnega gibanja, v katerem so imele čitalnice pomembno spodbudno in prosvetiteljsko vlogo. Spodnja tržaška okolica, ki je bila tedaj še popolnoma slovenska, je bila zarišče tega gibanja. Začelo se je že prej z delovanjem številnih slovenskih pevskih zborov, ki so nastali na začetku šestdesetih let v Škednju, pri Sv. Ivanu, v Barkovljah in na Proseku in ki so tudi že nastopali na »besedah« tržaške slovenske čitalnice, ustanovljene leta 1861. S popuščanjem absolutizma in s sprejetjem zakona o društvih leta 1867 so bili ustvarjeni pogoji za višjo obliko združevanja. Tako je v drugi polovici 1868 zrasel okrog Trsta cel venec čitalnic, najprej v Rojanu, nato v Barkovljah, na Koloniji, pri Sv. Ivanu, v Rocolu, v Škednju in na Opčinah, naslednje leto še v Nabrežini, v Poljuncu in drugod.

Slovenski prebivalci Škednja so se prvi namenili oživiti čas pred sto leti. V ta namen bodo obudili spomin na ta čas z različnimi slavnostnimi prireditvami. Čitalnice so bile tedaj šole narodne zavesti in narodnostnega ponosa.

CELOVŠKI MADRIGALISTI V PRAGI IN LJUBLJANI

Znani celovški zbor »Madrigalistov« pod vodstvom prof. dr. Güntherja Mittergradnegerja je gostoval v ponedeljek v Pragi. Program koncerta je obsegal stare in nove nabožne in posvetne zborovske skladbe, v svojem drugem delu pa narodne pesmi iz vsega sveta v originalnem jeziku, poleg tega še koroške pesmi. Češki zbor ČKD, ki je

povabil »Madrigaliste«, je nastopil na pevskem tekmovanju v Middlesbroughu v Angliji, pri katerem je celovški pevski zbor izšel kot zmagovalec. Tedaj sta oba zbora navezala stike; praški zbor se je udeležil leta 1967 z uspehom zborovskega tekmovanja v Spittalbu ob Dravi.

Kot nadaljnji koncert je predviden s kulturno izmenjavo med Koroško in Slovenijo. Zbor »Madrigalistov« bo gostoval 13. junija v Ljubljani, kjer bo imel na programu Bachov Janezov pasijon.

AVSTRIJA NA MEDNARODNI RAZSTAVI ŠTUDENTSKE FOTOGRAFIJE V JUGOSLAVIJI

Avstrija se udeležuje potujoče X. mednarodne razstave študentske fotografije v Jugoslaviji. Ta razstava je bila že v Sarajevu in Ljubljani. Kot zadnja postaja je sedaj Beograd. Na njej se tokrat predstavljajo s svojimi dosežki na področju umetniške fotografije v črnobeli tehniki in barvni tehniki številni razstavljalci študentje. Strokovna žirija, ki jo sestavljajo M. Jojić, inž. M. Smerke ter Ž. Janevski je izmed 133 prijavljenih avtorji s skoraj 700 fotografijami sprejela na razstavo le 165 najbolj uspešnih del 77 avtorjev iz: Avstrije, Češke, Slovaške, Danske, obeh Nemčij, Francije, Norveške, Poljske, Portugalske in Jugoslavije.

Razstavo je v Ljubljani organizirala foto skupina pri zvezi študentskih organizacij ljudske tehnike.

PREVOD »ULIKSA« MANIFESTACIJA SLOVENSKE KULTURNE MOČI

Pri Državni založbi Slovenije bo v kratkem izšel drugi del znamenitega Joyceovega »Uliksa«, ki ga je prevedel Janez Gradišnik. V ta namen je znani prevajalec govoril v društvu književnih prevajalcev Slovenije, govoril in odgovarjal na vprašanja o problemu in prevajanju Joyceovega »Uliksa«. Nekaj odlomkov iz romana je v ilustracijo prebrala Ana Mlakarjeva. Prevod »Uliksa« je manifestacija slovenske kulturne in jezikovne moči.

ZANIMIVA PONUDBA SLIKARJEM

Belgijska akademija znanosti in umetnosti je ponudila brezplačno stanovanje za leto dni ali še dalj kateremu koli slikarju, ki bi bil pripravljen slikati pejzaže v belgijskih Ardenih. Hiša, v kateri bi slikarji stanovali, stoji v Houffalizu in je na voljo slikarjem, ki se bodo prijavi, že od 1. septembra dalje.

Prijateljem koroške narodne pesmi

Po zaslugi mnogih zbiralcev so koroške narodne pesmi po večini zapisane, harmonizirane in tiskane ter zavzemajo v slovenski pesmi odlično mesto.

Vendar se mi zdi, da je tako zapisovanje pomanjkljivo. Zbiralci namreč v svojih zbirkah skoraj nikoli ne navajajo vira, t. j. pevca, ki jim je pesem zapel, da so jo zapisali. Taka ugotovitev ima znanstven pomen, ker nas včasih pripelje do samega avtorja bodisi napeva, bodisi besedila. Tako n. pr. je bilo mogoče naknadno ugotoviti, da je avtor pesmi in napeva »Tam, čigar teče bistra Zila« Jožef Katnig (rojen 1862 na Bistrici ob Zilji, umrl 1942 ravno tam).

Način zbiranja in zapisovanja narodnih pesmi je torej treba poglobiti, to se pravi, poiskati vse še danes dosegljive najstarejše vire in ugotoviti osebo, ki je zbiralcem zapisovalcem pesem predvajala. Tako je na primer Marko Bajuk navedel Milko Hartman kot pesnico in vižarico, jaz pa Franca Ledra-Lesčiča.

Ker pripravljam zbirko pesmi koroških ljudskih pevcev, vižarjev in pesnikov, se obračam na vse prijatelje koroške narodne pesmi s prošnjo, da mi sporoče imena, kraj in poklic tistih pevcev, vižarjev in pesnikov, ki vedo, od kod katera pesem izvira. Pesem se namreč s širjenjem od vasi do vasi spreminja tako v tekstu kot tudi v napevu: »Vsaka vas ima svoj glas.«

Razen tega me tudi zanimajo imena in drugi zgodovinski podatki zborovodij, ki so te pesmi širili in s svojimi nastopi utrjevali slovensko narodno zavest.

Slike posameznih ljudskih pevcev in pevskih zborov so dobrodošle.

Za čim večji odziv se priporoča

Luka Kramolc,

Ljubljana - Šiška

Martina Krpana blok 17

Pri nas na Koroškem

Koncert pevskega društva Jakoba Gallusa-Petelina

V požrtvovalnem, tihem delu je pripravilo eno naših najbolj delavnih pevskih društev, društvo Jakob Gallus-Petelin spored pesmi, s katerimi nastopa po naši Koroški, pa tudi v sosedni Sloveniji. Ta koncert, spored pesmi in razni nastopi imajo toliko raznih posebnih strani — vsaj za naše razmere — da bi mogli o tem še in še pisati. Zato pač ne moremo vsega naenkrat ali le v enem poročilu povedati. Vredno je to delo, da se kaj več o njem napiše, bere in — predvsem tudi — da vzbudi novo gibanje med našimi zbori.

Spored

Že spored sam nas osupne. Kje naj bi začel? Pri njegovi skrbni sestavi? Njegovem posebnem oziru na Koroško? Njegovi visoki segajoči ravni? O vsem bi mogli dolgo in široko pisati in bi bilo celo potrebno. Pa upajmo, da bo še čas in prilika za te stvari. Lističi, s katerim se društvo in koncert predstavlja, je že po svoji lični tiskovni zunanosti prikupen in kaže moderno usmerjenost. Iz njega izvemo najvažnejše podatke v skupih besedah o nastanku, sestavi in delu zbora. Pesmi sporeda so razdeljene v dva dela: v prvem so umetne pesmi, v drugem ljudske, in sicer Koroške. Zbor je segel po visoki umetnosti, po klasični polifoniji, in sicer po komponistu, ki je »naše gore list«, naše krvi: po Jakobu Gallusu-Petelinu (1550–1591); že to, da si je pevsko društvo nadelo ime tega glasbenika, kaže, da je od vsega početka (l. 1960) imelo visokoleteče cilje. Prav, da jih skuša tudi doseči in goji zato po vsem svetu slovito glasbeno delo našega Gallusa. V sporedu sta dva njegova moteta, »Resonet in laudibus« in »Adolescens sum ego«. Nadaljnje tri umetne pesmi so: prva, Liparjeva »Kuj me, življenje, na Župančičevo kremenito in jekleno besedilo, ki nam mora biti vodilo v našem življenju — in ki si ga je privzelo tudi pevsko društvo Gallus na tihem za vodilo in ga glasno izvaja; druga: Vogričeva nežno razmišljajoča »Kaj ptici je« in pomladansko razživljena Simonitijeva »Jase k nam Zeleni Jurie«.

K tem umetnim pesmim so pridružene pesmi Milke Hartmanove. To je poseben poklon ne samo naši plodoviti pevki Hartmanovi, temveč naši slovenski Koroški sploh, da zmore še v teh naših za nas trdih razmerah, ki zahtevajo predvsem delo v narodno-obrambnem smislu, še toliko čiste kulturne dejavnosti in poleta, ki se kaže v Milkini pesmi. Kar pet njenih pesmi je na sporedu. Kulturna zavest in naloga, ki jo tako pogumno vrši društvo Gallus, se očitujeta posebno iz tega dela programa. Te

so s tega stališča novi. Štiri pesmi iz St. Janža v Rožu, s šegavim besedilom in ljudsko melodiko, ki jim je dal France Cigan domačo harmonično odelo. Harmonizatorji oziroma prireditelji teh pesmi so v glavnem spet s Koroško posebno povezani kulturni delavci, dva celo avtohtona, Kramolc in Kernjak, drugi so: Tomc, Dev, Mirk, Silvo Mihelič in France Cigan. Tako kaže program tudi v tem koroško muzikalnost.

Posebej omenjeni naj bosta še zadnji dve pesmi. »Puebč sem star šele 18 let«, selska. Mihelič jo je jako spretno priredil — vselej zajame poslušalce, bodisi zaradi originalne melodije, bodisi zaradi diskretno spremljajočega zbora, ki se oglasi bolj močno le, kadar potrdi misli pevca solista, bodisi zaradi vsebine, ki bi jo površno vzeli kot poveličanje vojaštva in vojske, v resnici pa je pacifistična. Ali se niso zasvetile solze v očeh, ne le pri pevcih, ki so jo tako zavzeto peli, temveč tudi pri poslušavcih, ki se še dihati niso upali, ko je izvenela zadnja beseda: »nazaj jih nikol' več ne bo«? In zadnja: »Drumelca zvomlana je, zato ne more več drumlati« — brzkone se je razpredatelj pesmi malo muzal, ko je to dal na zadnje

na, ki je vprav po tej strani našega petja začel orati ledino. Po svoji strokovni izobrazbi in svojih sposobnostih pri vodstvu zbora, si je zasluženo pridobil laskava priznanja tudi od strani strokovnjakov.

Rahlo petje je bila pa tudi rešitev problema akustike naših dvoran. Saj imamo lepe dvorane, v Škocijanu, v Železni Kapli, v Pliberku, v St. Jakobu v Rožu — toda akustika? Vtis imam, če bi imel zbor grmeče glasove kot donski kozaki, bi se njih grmenje izgubilo v baržunastih zavesah. V teh zavesah se izgublja tudi grmenje Pece — kaj čuda, da poslušalcev ni dvignilo s stolov, kar bi se zgodilo, če bi poznali dobro besedilo in gromovito glasbo, ki vre iz besedila.

Zato je pa bilo petje tega zbora v prostoru z zvočno akustiko vse nekaj drugega: v Slovenj Gradcu. Tam je pel Gallus v avli (veži) nove šole. Ta prostor lahko služi raznim prireditvam, posebno veseli so ga pevci — ker ves prostor poje z njimi. Domnevno so stene in stropi iz betona — o j to je zagrmela Peca!

Spet bi moral skozi vse pesmi in povedati, kako jih je Gallus pel. Morali bi se mnogokrat ponavljati. Zato po skupinah na splošno. Gallusovi dve zahtevata posebno izvežbanost pevk in pevcev in usposobljenost pevovodje. Saj to — za nas vsaj — stara glasba, vsak glas hodi svojo pot in to naj bi bilo jasno zaznamovano, ko poslušas zbor; moramo reči, da je pevovodja zmogel s svojim zborom to težavno nalogo. Plastično so se med seboj razlikovali, dinamični in ritmični in zvočni odtenki v vsakem glasu na njemu odločilnih mestih so nam približevali to umetnost — pač prvič v tej

ZVEZA PEVSKIH DRUŠTEV

prireja

koncert slovenske umetne in ljudske pesmi

na materinsko nedeljo, dne 12. majnika 1968, ob 14.30 v veliki dvorani Doma glasbe v Celovcu

Nastopili bodo:

Mešani zbor Koroške dijaške zveze

Mešani zbor pevskega društva Jakob Gallus-Petelin

in kot gost v kulturni izmenjavi:

Mladinski zbor iz Slovenjega Gradca.

Slišali bomo petje odličnih zborov.

Slišali bomo nove lepe domače pesmi.

Proslavljali bomo ljubezen do rodne matere.

Pridite zato vsi, ki ljubite lepo petje, lepe domače pesmi in svojo rodno mater!

Vstopnice po 20.—, 10.— in 5.— šilingov. Dobijo se v pisarni Krščanske kulturne zveze v Mohorjevem domu v Celovcu.

Odbor ZPD

mesto: češ, tudi mi končujemo zdaj z našim petjem — ne bomo več drumlati.

Dobro premišljen program, dobro izbrane pesmi, vse pod višjim vidikom nalog, ki jih narekujejo naše kulturne razmere.

Mogli bi navesti kake hibe — katero človeško delo jih nima? — a če bi se jim skušali izogniti, bi zabredli v druge — zato pač nima smisla jih sploh omenjati. Tako moremo le reči: prav ta spored — le še več takih!

Izvajanje programa

Tudi izvedba programa je bila odlična. Že nastopanje in odstopanje je pokazalo resno zrelost in pripravljenost pevcev in pevk. Pa kako so peli? Ni treba praviti tistim, ki so jih čuli. Najprvo omenjam kultivirane glasove. Ne kot da je bilo vse popolno. Omeniti pa je treba, da smo s tem zborom nekako prvič med nami Slovenci na Koroškem dobili zbor, ki si je nadel nalogo, da goji pravilno nastavljanje pevskih organov, da jih strokovno pravilno vežba, da pravilno diha in iz vsega tega potem pride tista zvočnost, »petje« — ki zajame vsakega poslušavca.

Koliko zvočnosti v glasu premore kak zbor, se spozna posebno pri rahlem petju. In prav to smo lahko ugotovili pri tem koncertu. Sploh je treba reči: moč tega zbora je v njegovi rahlosti. V rahlem petju, — ki ni šumelo, ne šelestelo — ampak zvenelo, zvonko zvenelo, je pokazal Gallus svojo odliko. Je to sad dolgoletnega, smotrnega strokovnega šolanja, ki so mu podvrženi člani in članice društva. Je to uspeh neumornega truda njih pevovodje g. dr. Franceta Ciga-

meri v naših dvoranah. Naslednje tri moderne umetne pesmi so pač jako zahtevne in se jih mora lotiti z uspehom le zbor in pevovodja, kakor Gallus in dr. Cigan. Milke pesmi marsikatero niso najlažje, posebno še »Peca«, vendar ne stavijo takih težav kot prejšnje. Rekli bi, da so se Gallusu najbolj prilegle. — Pri ljudskih pa so bili fantje in dekleta v svojem elementu. V koroških narečjih so najbolj pristne in najbolj zveneče, če jih pojo ptički, ki so jim ta narečja čebljale mamicice že, ko so se še učili odpirati kljunčke v gnezdnem puhu. Kako prav, da si je Gallus koroške ljudske pesmi stavil na program.

Dirigent, g. prof. dr. France Cigan je z vsem ognjem, kakor ga premore le on, vodil zbor, ki mu je verno, zvesto sledil pri vseh njegovih gibih in migljajih, suvereno je šel preko težav, mirno, rahlo preko tihih razmišljanj, v umetni in ljudski pesmi. Živa povezanost med zborom in pevovodjo je rodila živo petje in nam pripravila užitek, kakršnega imamo kljub gostim pevskim prireditvam le malokdaj.

Mladinski zbor iz Slovenjega Gradca

Naj bo zaenkrat dovolj. Drugič še kaj povemo o nastopih, ki jih je imel Gallus doslej. Za danes le še to: z nastopom v Slovenj Gradcu, so tako navdušili slovenjegraško mladino za Koroško, da bi rada takoj tudi sama prišla sem k nam in nam zapela svojo pesem. Pozdravil je namreč slovenjegraški mladinski zbor naše društvo Gallusa s svojimi močnimi, zvenečimi glasovi, pesmijo in nageljčki, slišali smo njih petje, ki je, dobro šolano, zvenelo iz stolov, da bi lahko razneslo stene nove šole v

Naše prireditve

Slovenska farna družina v Celovcu priredi v sredo, 8. maja 1968, ob 19.45 (3/48) zvečer v Mohorjevi hiši

FARNI VEČER.

Govori g. Vinko Zaletel o škofu Baragi (s slikami). Po govoru poročilo in razgovor o farnih zadevah.

Vsi prisrčno vabljeni!

GLOBASNICA

Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu priredi v nedeljo, 5. maja, ob pol osmih (19.30), zvečer pri Šoštarju v Globasnici veselejšo

TRIJE VAŠKI SVETNIKI.

Prisrčno vabljeni vsi!

BILČOVŠ

Vabimo na proslavo MATERINSKEGA DNEVA, ki jo priredi Slovensko prosvetno društvo »Bilka« v nedeljo, 12. maja 1968, pri Miklavžu v Bilčovsu.

Predvideni sta dve prireditvi, in sicer ob pol treh popoldne in ob pol osmih zvečer.

Vsi prisrčno vabljeni, da se prireditve udeležijo, posebno pa naše mamicice.

Odbor

ZVEZA SLOVENSKE IZOBRAŽENCEV

Srečanje Zveze slovenskih izobražencev v Bilčovsu bo 19. maja, ne 5. maja, kakor je bilo objavljeno.

Učiteljska sekcija pa je napravila 8. aprila izlet v Mežiško dolino, tam spoznala šolsko ureditev in si ogledala razne kulturne zanimivosti, predvsem obsežno študijsko knjižnico na Ravnah.

Okoli 14. julija pa je predviden za vse, ki se zanimajo za planine in planinsko cvetje, izlet na Mangart.

Vabi odbor.

ST. JAKOB V ROŽU

(Košatovega očeta ni več)

Ko bi na velikonočni ponedeljek prišel na naše pokopališče tujec, bi z začudenjem vprašal, kakšnega imenitnika pokopavajo danes v St. Jakobu, da je tako ogromna udeležba. In vendar smo spremljali na zadnji poti preprostega delavca, ki je vse življenje z rokami služil kruh sebi in svoji družini, Košatovega očeta v Veliki vesi.

Florijan Košat, ki je dosegel starost 75 let, je večino svojega življenja prebil v tujini, kjer je delal po raznih predorih in drugih večjih napravah. Čeravno tudi tam ni nikjer skrival, da ga je rodila slovenska mati, je bil vendar povsod spoštovan in s tem dokazal, da so pridne roke in vestnost pri delu povsod priznane.

Bil je vse svoje življenje varčen, in tako oskrbel domove obema svojima otrokoma: Florijanu in Micki. Nikdar ni silil v ospredje, toda s svojimi bogatimi izkušnjami in trezno ter preudarno besedo, je bil vedno na razpolago in zato bomo tudi vrzel, ki je nastala z njegovo smrtjo med nami, le težko zamašili. Tudi kot zastopnik

Jugoslovanska družina zaposlena v Avstriji, bi rada svoja dečka (8 in 6 let), ki živita v Jugoslaviji, imela pri kaki družini na Koroškem, da se priučita nemščine. Mesečni prispevek po dogovoru. Naslov v upravi lista!

zavarovalnice National ni nikdar gledal na svojo korist, ampak vedno dajal dobre nasvete zavarovancem.

Ni bilo nedelje, bodisi poleti ali pozimi, da ne bi Košatov oče prilezel na hrib k župni cerkvi in tako zadostil svoji nedeljski dolžnosti. Zato mu je tudi Bog dal milost, da je še zadnji dan pred smrtjo mogel prejeti sv. popotnico in tako združen s svojim Odršenikom stopil v večnost.

Dasi ob odprtem grobu ni bilo govorov, je ogromna udeležba pri pogrebu pokazala, kako je bil rajni povsod priljubljen in spoštovan.

Ohranili ga bomo v častnem spominu, zalujočima otrokoma pa naše iskreno sozaluje.

Slovenj Gradcu, zato smo prepričani, da bodo uspeli tudi pri nas, ko bodo nastopili na materinsko nedeljo, 12. majnika 1968, v Celovcu, v Domu glasbe. Slišali smo, da bo to naš materinski dan in po marsikaterih krajih zato ne bodo imeli svoje posebne materinske proslave ta dan. Pridite poslušati, ne bo nikomur žal!

HLADILNIK

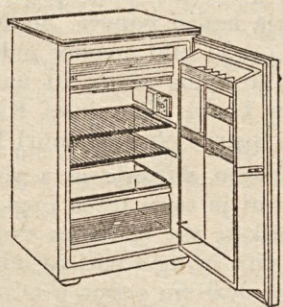
145 lt.

prej

2.880.— šil.

sedaj samo

1.790.— šil.

Vam nudi Kaufhof

Valentin in Angela Blažej

LIBUČE — PLIBERK

tel. 04235-394 (noč. št. 302)

pesmi so: ljubka »V koči na hribčku« (ženski zbor, harm. Cigan), fantovsko prešerna »Jutri bo v Libučah sejm« (moški, Tomc), zanosna »O Podjuna« (Tomc), slovesno nedeljsko nastrojenost dihajoča »Krasno je jutro« (Cigan) ter mogočni krik iz najbolj temnih dni naše zgodovine »Tam kjer Peca riše sence« (Cigan).

V drugem delu sporeda so pa same ljudske pesmi, in sicer same koroške. Trinajst jih je. Posebnost izbire je v tem, da so prišle na vrsto v glavnem take, ki jih na naših pevskih prireditvah še nismo slišali ali vsaj še ne pogosto. Kar prvi štirje moški zbori

**sigurno
je sigurno**

**opeka
je opeka**

Kajti opeka :

**varuje pred ognjem
je suha, zdrava
lahko diha
zadržuje toploto
varuje pred zvokom**

Spominska svečanost v Selah

V nedeljo, dne 28. aprila, smo se zbrali dopoldan v Selah, da se spomnimo tako pri božji službi kot pri izvencerkveni slovesnosti dogodkov pred 25 leti, ko je bilo na Dunaju obglavljenih trinajst naših rojakov. Darovali so najdražje, svoje življenje. Življenje, ki je le enkratno. Bili so na smrt obsojeni, ker so odklanjali nasilje — povzročeno po nacizmu —, ker so izkazovali bratško ljubezen, ker so bili kot Slovenci svetli značaji, zvesti svojemu prepričanju. Sliko, ki jo je videl kot zadnji selski župnik v celici sodišča, bomo ponesli koroški Slovenci v življenje: sliko na smrt obsojenih v molitvi z visoko dvignjenimi, v verige vklepenimi rokami in klic ob slovesu: Molite za nas! To so bile selske žrtve, v življenju vdane Bogu in zveste narodu.

Ob spominskih ploščah pred nekdanjo farno cerkvico smo se spomnili ob grobovih tistih, ki so morali zapustiti vse nade tega sveta v vigradi, večina tudi v vigradi svojega življenja. Z župnikom Alojzijem Vautijem pa smo vklepili v molitev vse, ki so iz selske fare doprinesli žrtev na narodni oltar, da ob njej krepimo kot Slovenci našo voljo do življenja in obstoja.

V imenu selske občine je spregovoril župan Herman Velik, ki je dejal, da je bila krvna žrtev selske občine velika, da ni namen svečanosti, odpirati stare rane, da je prav, ako odpuščamo, vendar pozabiti tega, kar se je dogajalo pred 25 leti, ni mogoče, ker bi bile sicer vse doprinesene žrtve zaman.

Po globoko zasnovanem govoru selskega župana, g. nadučitelja Velika so bili nato položeni venci občine, prosvetnega društva in slovenskih organizacij. Narodni svet koroških Slovencev, ki so ga zastopali pri svečanosti predsednik dr. Valentin Inzko, tajnik dr. Reginald Vospornik in Nužej Tolmajer, je položil ob spominskih ploščah pred cerkvico venci s pomenljivim napisom »Vaša žrtev nas dviga«.

Svečanost so oplešali mešani pevski zbor, ki ga je vodil Čertov Franci, s pesmijo »Jaz sem vstajenje«, selski moški zbor pod vodstvom Erika Užnika s pesmima »Čujte pradedje« in »Oj Doberdob« ter moški pevski

Koncertna prireditev

Pod vodstvom prof. Radovana Gobca je izvedel na povabilo Zveze slovenskih organizacij Partizanski invalidski pevski zbor iz Ljubljane preteklo nedeljo popoldan v Domu glasbe pevski koncert ob 25. obletnici obglavljenja selskih žrtev. Na koncertni prireditvi so sodelovali tudi združeni pevski zbori pod vodstvom Foltija Hartmana. Po ruski žalostinki »Kot žrtev ste padli« je bil nato podan v spominskih govorih oris dogodkov pred 25 leti.

Spored koncerta, ki je sledil, je obsegal dva dela, prvi pesmi, ki opevajo vojno in borbo, drugi pa — razen zadnjih dveh — slovenske narodne in umetne pesmi.

Kot solisti so nastopali Jože Gašperšič, Zmago Benčan, Polde Černigoj, Jože Udovič in Miro Černigoj. Glasbeno spremljavo pa je izvedel Janez Kuhar. Pevovodja Radovan Gobec, ki je priredil in zložil mnogo koroških pesmi, je eden najbolj znanih slovenskih dirigentov. Vsled tega se ne čudimo, ako ima svoj zbor — približno 60 pevcev — na izredni kvalitetni višini. Pevci so morali več pesmi ponoviti ter je koncertna prireditev v Domu glasbe zopet pokazala, kako močno vplivata na našega človeka domača slovenska pesem in melodija.

zbor iz Ljubljane pod vodstvom Radovana Gobca s pesmima »Postoj, kdor mimo greš« in »Življenje ste dali, ste vse žrtvovali«. Gospod ravnatelj Jaklitsch pa je pripravil za slovesnost s selskimi otroki v obeh deželnih jezikih primerne recitacije v spomin žrtvam.

Slovesnost v Selah je zapustila pri številnih udeležencih globok vtis.

Srečanje zamejskih slovenskih literatov v Ljubljani

Pred nedavnim je prišlo po iniciativi fakultetnega odbora Zveze študentov Jugoslavije v okviru programa kulturne komisije za študijsko leto 1967-68 do literarnega večera v veliki dvorani ljubljanske Narodne galerije. Iz svojih pesnitev so brali Korošci Gustav Janusch, Miško Maček (Karel Smole), Niko Darle (Erik Prunč), Boro Kostanek (Florijan Lipusch) ter Tržačani Filibert Benedetič, Marko Kravos in Igor

Tuta. Klavirske vložke je izvajala pianistka Gita Mally; zložil jih je Pavle Merku.

V presenetljivo polni dvorani smo videli predvsem ljubljansko študirajočo mladino, kar nam dokazuje, da je zanimanje živo in pristno. V okusno opremljenem programskem zvezku »Srečanje '68 Celovec - Trst - Ljubljana«, ki prinaša poezijo ter slike besednih ustvarjalcev, je zapisal uvodničar: »Med razlogi, ki so nas napotili k organizaciji takega večera v okviru »Srečanja '68«, je gotovo najvažnejši ta, da čutimo živo potrebo po boljšem poznavanju kulturnega, predvsem pa literarnega snovanja v našem zamejstvu. Z večerom slovenske zamejske poezije smo hoteli po eni strani vzbuditi zanimanje naše kulturne javnosti za to nikakor ne nepomembno literarno snovanje, ki ga niti naši kritiki in literarni zgodovinarji ne poznajo dovolj.«

Koroški mladi literati so se doslej umetniško udejstvovali v 6 številkah revije »Mladje«, Miško Maček ter Darle Niko pa sta v celovski Mohorjevi založbi izdala samostojne pesniške zbirke. V ljubljanski založbi je izšla Kostankova zbirka krajših tekstov v prozi »Črtice mimogrede«.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo za veliko udeležbo ob slovesu na zadnji zemeljski poti naše

MARIJE VERTIČ

Iskreno se tudi zahvaljujemo vsem, ki so darovali vence in cvetje.

Posebno se še zahvaljujemo za v srce segajoče spominske besede in zadnji pozdrav g. monsignoru Josefu Kanduthu ter g. dr. Mirtu Zwitterju, dalje za glasbeni pozdrav ob slovesu gospodom sindikalne mladine. Posebna zahvala pa velja g. zdravniku dr. Valentinu Travniku za dolgoletno oskrbovanje.

Družina Josef Bauer

Austrijska televizija

PETEK, 3. maja: 10.00 Televizija v šoli — 10.30 Resna knjiga ali listi z datumi — 11.00 Program za delavce: Učna ura v ljubezni — 18.00 Ivan in Helena. Tečaj francoskega jezika — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Avstrija — podoba — 18.56 Reklama — 19.00 Tajno naročilo za Johna Drakeja — 19.21 To vas bo gotovo zanimalo. Nasvet za konec tedna — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09 Reklama — 20.15 Nekaj o filmu. Oddaja, ki kaže pogled za kulisami filmske trgovine — 21.00 Meščanska vojna v Rusiji (2): Začetek terorja (strahovanja); dokumentarna igra — 22.30 Čas v sliki — 22.40 Glasba pred polnočjo: Festival swinga.

SOBOTA, 4. maja: 16.30 Za mladino od 11. leta dalje: Poročilo o potovanju v Etiopiji — 17.05 Za družino: Če ne bi bilo glasbe — 17.30 Za prijatelje znamk — 18.00 Od tedna do tedna — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Dober večer pravi v soboto zvečer Heinz Conrads — 18.56 Reklama — 19.00 Očarljiva Ivana — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.00 Razlaga dr. Huga Portischa — 20.09 Reklama — 20.15 Raj na zemlji; po komediji Johna B. Preistley — 21.45 Športni žurnal — 22.15 Čas v sliki — 22.25 Naš nočni program: »Črni mustang«; ameriški film divjega zapada — 23.40 Konec oddaje.

NEDELJA, 5. maja: 16.15 Za mladino od 11. leta dalje: »Otok zakladov« — 17.40 Za mladino od 14. leta dalje: avstrijske aktualnosti — 17.55 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.00 Naša nedeljska zgodba. Karl Heinrich Wagerl čita svoja lastna dela — 18.25 Bo že jutri svet propadel. Opažanja o dunajskih pesmih — 19.00 Čas v sliki in vprašanje tedna — 19.30 Športni pregled — 20.10 Beseda v nedeljo zvečer. Oddaja protestantske Cerkve —

20.15 Alfred Freud; zdravniška drama — 22.20 Vročice četrt ure — 22.35 Čas v sliki in konec oddaje.

PONEDELJEK, 6. maja: 18.00 Ivan in Helena. Tečaj francoskega jezika — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Avstrija — podoba — 18.56 Reklama — 19.00 Zaljubljen v čarovnico — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09 Reklama — 20.15 Z dežnikom, čarom in polcilindrom — 21.05 Poštni predal 7000 — 21.15 Šport v ponedeljek — 22.15 Posebno za vas: Imam še kovček v Berlinu; zabavna oddaja — 22.15 Konec oddaje.

TOREK, 7. maja: 18.00 Walter in Connie. Tečaj angleškega jezika za začetnike — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Zeleni svet: števila, dejstva, pogled v prihodnost — 18.56 Reklama Mathias Wieman pripoveduje... 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09 Reklama — 20.15 Ta naš svet. Filmsko poročilo k svetovnim dogodkom — 21.00 Koncert dunajskih filharmonikov — 21.50 Čas v sliki.

SREDA, 8. maja: 10.00 Televizija v šoli — 11.00 Program za delavce: 77, Sunset strip — 11.45 Šport v ponedeljek — 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: Gašperček in čarobna riba — 17.15 Za mladino od 11. leta dalje: Mladinski svet — 17.30 Mali športni ABC — 18.00 Za družino: šah za vse — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.30 Kulturne aktualnosti — 18.56 Reklama — 19.00 Tammy (deklica iz Hausboota) — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09 Reklama — 20.15 Milijonska zadeva; kriminalna dokumentacija v dveh delih — 21.35 Tiskovni studio. Novinarji in politiki razpravljajo — 22.35 Čas v sliki, nato konec oddaje.

ČETRTEK, 9. maja: 10.00 Televizija v šoli: spomin in sedanost — 10.30 Zvok iz človeške roke — 11.00 Nacionalna Kitajska — Taivan (Formoza) — 11.30 Viri zgodovine — 12.00 Angleška literatura — 18.00 Dobrodošli v Italiji. Italijanščina za začetnike — 18.20 Naša lahko noč oddaja za male otroke — 18.25 Kratka poročila — 18.30 Športni kalendar — 18.56 Reklama — 19.00 Narodni sel javlja: Cirkus v tiski — 19.27 Pregled programa in reklama — 19.45 Čas v sliki — 20.09 Reklama — 20.15 Milijonska zadeva; kriminalna dokumentacija v dveh delih (2) — 21.35 Euro-Party — 22.35 Čas v sliki — 22.45 Nočni studio: Zykan — salonski koncert, nato konec oddaje.

Televizija Ljubljana

PETEK, 3. maja: 9.40 TV v šoli — 14.30 Tenis: Jugoslavija: Nova Zelandija — prenos — Filmi iz produkcije Zastava film — 17.45 Poročila — 17.50 Deček iz džungle — serijski film — 18.20 Mladinski koncert — 19.05 Človek, znanost in proizvodnja — 19.35 Salon za smeh — 19.55 Vijavaja — TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.35 Celovečerni film — 22.05 — 22.05 Zadnja poročila — Tekmovanje srednjih glasbenih šol.

SOBOTA, 4. maja: 9.40 Tenis Jugoslavija: Nova Zelandija — prenos — 16.50 Budimpešta: Nogomet: Madžarska: Sovjetska zveza — prenos — 17.45 TV kažipot — 18.00 Nadaljevanje prenosa iz Budimpešte — 18.50 Niso samo rože rdeče — Berthold Brecht — 19.20 S kamero po svetu — 19.45 Vijavaja — 20.00 TV Dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.35 Mirno spite — humoristična oddaja — 21.35 Videofon — zabavno glasbena oddaja — 21.50 Serijski film — 22.40 Zadnja poročila.

NEDELJA, 5. maja: 9.10 Kmetijska oddaja v madžarščini — 9.25 Poročila — 9.30 Dobro nedeljo voščimo z ansambлом bratov Avsenik — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Mokedajeva matineja — 12.00 Nedeljska TV konferenca (do 13.00) — Rokomet Medveščak:Partizan — 18.35 TV kažipot — 19.15 Gora skrivnosti, serijski film — 19.45 Filmska burleska — 20.00 TV dnevnik — 20.45 Cikcak — 20.50 TV magazin — zabavno glasbena oddaja 21.50 Športni pregled — 22.50 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 6. maja: 9.40 TV v šoli — 10.35 Ruščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Ruščina — ponovitev — 16.10 Angleščina — 16.45 Madžarski TV pregled — 17.00 Poročila — 17.05 Mali svet — oddaja za otroke (do 17.30) 18.20 Poročila — 18.25 Slovenščina — 18.50 Kulturna reportaža — 19.20 Turistična oddaja ali aktualna tema — 19.45 vokalno instrumentalni solisti — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.35 Svet na zaslonu — veliki — 21.35 Oddaja resne glasbe — 22.05 Zadnja poročila.

TOREK, 7. maja: 9.40 TV v šoli — 10.35 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Angleščina — ponovitev 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.55 Poročila — 18.00 Obrežje — oddaja za italijansko narodno skupnost — 18.25 Risanka — 18.45 Torkov večer — 19.05 Filmski mozaik — 19.55 Vijavaja — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.40 Celovečerni film — 22.10 Zadnja poročila.

SREDA, 8. maja: 16.00 Nogomet Zah.liga: vzh. liga — prenos — 17.45 Madžarski TV pregled —

Kmečka ohcet

največja turistično-folklorna prireditev v Ljubljani 18. maj 1968

Po starih ljudskih običajih se bodo v Ljubljani poročili poročni pari iz Avstrije, ČSSR, Danske, Italije, Švedske, Holandije, ZDA, Tunisa in Jugoslavije

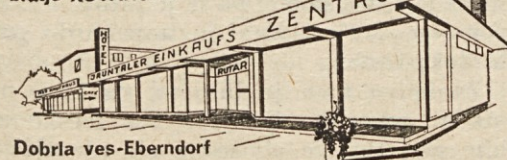
Velika svatovska povorka bo po ulicah Ljubljane, svatovanje pa v veliki dvorani Hale Tivoli

18.00 Napoved sporeda — 18.05 Poročila — 18.15 Vijavaja — 18.20 Združenje radovednežev — oddaja za otroke — 19.05 Maurice Bejart in sodobni balet ali kaj je sodobno — baletna lepljenka — 19.45 TV prospekt — 20.00 TV dnevnik — 20.30 (Ne)znana Talija — kviz — 21.50 Belfegor — serijski film — 22.15 Zadnja poročila.

ČETRTEK, 9. maja: 9.40 TV v šoli — 10.35 Nemščina — 11.00 osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Nemščina — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 17.10 Poročila — 17.15 Ringaraja — oddaja za otroke — 18.00 Napoved sporeda — 18.05 Poročila — 18.15 Turistične informacije — 18.20 Narodna glasba — 18.45 Po sledih napredka — 19.05 Gordan Mihič: Samci — humoreska — 19.45 Vijavaja — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.35 Dva kolektiva prenos — 21.35 Tuj glasbeni program — 22.05 Zadnja poročila.

PETEK, 10. maja: 9.40 TV v šoli — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 16.10 Film iz produkcije Zastava filma — 17.50 Poročila — 17.55 Deček iz džungle — serijski film — 18.20 Mladinski koncert — 19.05 Na sedmi stezi — športna oddaja — 19.55 Vijavaja — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cikcak — 20.35 Celovečerni film — 22.05 Zadnja poročila — Koncert.

Podjunijski trgovski CENTER
bratje RUTAR & Co

MEŠALNIKE za BETON 80 L

z motorjem šil. 2.590

brez motorja šil. 1.790

Vabljeni tudi v hotel-gostilno RUTAR

ODKRITI POGOVORI:

Zakonske eksplozije

Psihologinja Anna Lenders sodi med najbolj brane pisce, ki poljudno obravnavajo zakonske probleme, spolnost in čustveno življenje današnje ženske. Njeni odgovori na pereča vprašanja bralcev so našli prostor na straneh 550 ameriških časopisov.

Danes objavljamo nekaj njenih najbolj zanimivih dialogov, ki jih vodi z bralci svoje knjige **Ko me vprašate.**

Draga Annel

Mož ne govori z menoj. Vsak večer sedi in bere časopise ali gleda televizijo. Ko ga karkoli vprašam, mi zagodrnja nekaj nerazumljivega. Ne potrebuje žene, temveč žensko, ki mu bo stregla; denarja ima dovolj, da si lahko najame gospodinjsko pomočnico. Često se sprašujem, zakaj se je sploh odločil za zakon?

To je eno tipičnih pisem, ki jih dobivam od nezadovoljnih žena. Poglejmo pa, kaj pišejo možje!

»Moja žena se redkokdaj pogovarja z menoj, razen takrat, ko se pritožuje zavoljo otrok ali pa kadar je treba udrihati čez sorodstvo. Minila so leta, ne da bi se z njo iskreno pogovoril. Skušala sva skupaj oditi ven, na sprehode, prireditve, pa sva se samo dolgočasila. Kaj se dogaja z nama?»

Uspešen zakon ni darilo, ne naključje, temveč dosežek. Samo velik naivnež lahko misli, da je zakon kelih, ki ga zaklenemo v stekleno vitrino, ko smo si ga pridobili. Telesni in čustveni stroj pri človeku nima goriva za nenehno uživanje. Čutna zadovoljstva se gibljejo po orbiti kometa, srečen zakon pa vsebuje tišino sončnega zehoda.

Dolčas med zakonci

Nekateri menijo, da je zakon srečen, če se zakonca ne pripravata. Zame je zakon več. Vsebovati mora pozitivno in dinamično moč rasti. To je zrel odgovor obveznostim. Zakon pomeni sposobnost za srečen kompromis, dejanje in jemanje predvsem pa deljenje. Večina ljudi stopi v zakon z željo, da se nikoli ne loči, toda v ZDA se loči vsak tretji zakon. Nestabilnost med zakoncem je posebna zvrst agonije, njene največje žrtve pa so otroci ločencev. Sociološke študije kažejo, da imajo otroci, ki se sovražno obnašajo do vsakogar, ki so nevrotično občutljivi in celo duševno prizadeti, v veliki večini ločene starše ali pa starše, ki žive ločeno, ne da bi bili pri sodniku za ločitve. Trdni zakoni ustvarjajo otroke, ki imajo občutek varnosti in samospoštovanja. Zakoni ločencev povzročajo nestabilnost,

rojajo prestrašene in nesamostojne otroke. Tako se daljša veriga slabih posledic. Težave staršev postanejo težave otrok, ti jih odnesejo s seboj v svoje zakonske zveze.

Vzemimo dve pismi, ki smo ju že omenili in iz katerih je razvidno, da zakonci zaradi dolgočasia ne govore med seboj. Ljudski pregovor je najpomembnejše sredstvo povezovanja med ljudmi, zlasti še v zakonu. Potreba po govorjenju, da se rešimo skrbi, oziroma si jih olajšamo je tisto, kar utrjuje zakonsko zvezo. Pogosto pove en nasmeš, pozorno poslušanje ali pritrjevanje z glavo v znak pozornosti prav toliko kot izgovorjene besede.

Ljudje v zakonu morajo znati vladati svojemu slovarju, pa če z njim izkazujejo ljubezen ali sovraštvo. Vprašajte sodnike za prekrške, pa vam bodo povedali, da so se mnogi zakonci zasovražili, ker niso vedeli, koliko in kaj lahko rečejo eden drugemu. Velika večina preprirov se prične zavoljo drobnarij, a potem pripravajo se izgube nadzorstvo nad besedami in stranki se pričneta po nepotrebnem žaliti in se oddaljevati od osrednjega problema.

Sicer pa razpravljanja ni dobro prelagati ali se mu sploh izogibati. Bolje je razpravljati kot pa hraniti nezadovoljstvo v sebi. Razumna razprava čisti ozračje. Dovoljuje nasprotni stranki, da zve kaj mislite o njej. Karkoli mi kakšna žena piše: »Bog jim se odpreti usta,« vem takoj, za kaj gre. Najtežje je imeti soproga, ki sprejme sleherno obdolžitev z besom. Danes moramo, upoštevajoč vedno večje obveznosti moža in žene, paziti da nismo dolgočasni, ali pa — kot temu pravimo — stenice...

Jajca — v obraz

Takole mi piše sprog iz Kanade:

»Moja žena je prava papiga. Govori nenehno, utihne le, kadar je. Uživa v tem, da čveka, in je nič ne moti, če se ponavlja. Tudi njeni sorodniki so zgovorni, jaz pa sem zrasel v družini, kjer malo govorijo in kjer je tišina zakon. To nasprotje je osnova najinega nerazumevanja.«

Zdaj pa pismo s povsem drugačnimi trditvami, ki mi ga je poslala bralka iz New Yorka:

»Ko ni tri ure odprl ust, mi je mož dal časopis in rekel: »Beri na glas karkoli. Rad bi slišal vsaj tvoj glas.«

Eksploziven položaj v zakonu lahko izzove navajanje prejšnjih ljubezni. Primer za to je naslednje pismo:

»Nikoli nisem verjela, da bom kdaj uda-

mila moža. Pa se je le zgodilo. Ko mi je že desetič govoril o fantastičnih oblikah dekleta, s katero se je zabaval pred poroko z menoj, sem mu vrgla krožnik z jajci v obraz!«

Česa ni treba

Rekli smo, da se prepri prično z malenkostmi. Zapisali bomo nekaj stavkov, ki jih verjetno tudi vi uporabljate v prepri, pa bi bilo bolje, da se jim izognete:

»Rekel ti bom nekaj v tvoj prid... Nisem ti hotela reči, ker sem vedela, da se boš razjzil... Upal sem, da boš dovolj pametna in boš spoznala... Vem, da ti ne bo prav, kar bom rekla, toda...«

Naj se vam ne zdi čudno, toda izražanje v zakonu je zadeva diplomacije. Veliko besed lahko izrečemo, ne da bi zadeli zakonskega »nasprotnika«. Torej je izražanje sestavni del zakonske diplomacije.

Odnos do otrok je prav tako vzrok za zakonske eksplozije. Otroci pozorno poslušajo, kaj starši govore, in da bi se izpolnile njihove želje, se zvito okoriščajo z njihovim neskladjem. Zato pred otroki ne smemo razpravljati o naših zakonskih problemih. Starši morajo biti za otroke avtoriteta. To avtoriteto starši izgube, če eden izmed njiju otroku kaj dovoli, drugi pa — pred partnerjem — prepove.

Poniževanje in omalovaževanje

Najpogostejši vzrok za prepri je poskus poniževanja med zakoncem. Poniževanja in omahovanja. To počnejo možje in prav tako žene.

Upoštevajte nasvete, ki vam jih ponujam: sprijaznite se s tem, da v zakonu morajo biti spopadi. Ne spoštujte svojega zakona po številu spopadov, temveč po tem, kako jih rešujete. Ne sramujte se samemu sebi priznati, da ste »pregamani«, in da niste imeli prav. Neumno je vztrajati pri govorjenju, da je naš zakon brez spopadov; Sociologi in psihologi menijo, da z zakonom, kjer ni spopadov nekaj ni v redu. Treba je biti pošten do svojih čustev, zato je razumen in pošten dvogovor z ženo bistvo uspelega zakona. Če vas kaj teži — povejte! Ne dovolite si čira na želodcu! Prav tako pa pazite, da ne naredite iz muhe slonal Zapomnite si zlato pravilo: Nikoli ne pojdite z jezo v posteljo!

ARHEOLOŠKA IZKOPAVANJA SE NADALJUJEJO

Arheološka izkopavanja na Znančevih njivah v Novem mestu (vodi jih arheolog Tone Knez) se nadaljujejo. Doslej so odko-

Končno je profesor povedal: »Gospod general ima raka globoko na levi sapnici. Asistente prosim obarvati bronhije, da nam še Röntgen potrdi naš izsledok.«

»Gospod profesor, hvala vam lepa! To sem hotel vedeti, da bi drugi ne slepomišli z menoj,« je rekel general popolnoma mirno. Šli smo vsi še pred Röntgen in smo videli na stran pritegnjeno sapnico in lahno belo senco, kar je nedvomno potrdilo profesorjev izsledok.

General je prosil, naj bi ga do smrti obdržali na kliniki; kajti on nima niti žene, niti otroka, niti sorodnikov. Ostal je pri nas. Za postrežnico mu je bila določena lepa Vesna Králjeva. Dali so mu posebno sobico. Mislili smo, da bo pričakovanje skorajšnje smrti le zlomilo njegov duševni odpor. On pa si je naročil časopisov in knjig, ki jih je popolnoma mirno prebiral po cele ure. Ob vsaki posebni novici se je razveselil. »Glejte, sedaj bodo zidali v tem mestu nov most. Kdo bi si mislil, da bo do tega prišlo!« Ali: »Glejte no, Nataša Dobreničkova iz Prizrena se je poročila. Kdo bi si bil mislil, da bo ta otrok tako hitro zrasel!« Ali: »Glejte no, Vaso Gavrilovič iz Ohrida je umrl. Smešno, kaj, ko pa se je še z menoj boril, pa ti naenkrat umre!«

V sobico si je dal prinesiti ikono. Bila je podoba Matere božje, slikana skoraj popolnoma črno, tako da smo njeno dete le komaj razločevali med barvami. Gotovo je bila stara več sto let in bogve kateri mojster jo je slikal. »Tole ikono imam zelo rado. Ugrabil sem jo še pred svojim dvajsetim letom. Vas se je nekam uprla Turkom pa so zažgali vse — hiše in cerkev in pobili mnogo domačinov. Tedaj sem med drugimi mladič planil tudi jaz v goreč vas. Samo devet nas je bilo in nismo bili starejši od vas, gospodje. Pobili sem tedaj pet Turkov in vsak moj tovariš tudi toliko. Odve-

pali del gomile, ki še ni bila raziskana in ki obeta zanimive najdbe. Dolenjski muzej upa, da bo za svoje delo našel polno razumevanje, saj bi bilo res nesmotrno in kratkovidno, če bi se morala dela zaradi denarnih sredstev zavlačevati in odlagati. Med prebivalstvom Novega mesta je za izkopavanja veliko zanimanje.

ŠTUDENTOVSKO GLEDALIŠČE IZ ZDA V LJUBLJANI

Pred kratkim je gostovalo v Ljubljani študentovsko univerzitetno gledališče iz Kansas Cityja. Na svojem potovanju po vzhodni Evropi so nastopili tudi v Mestnem gledališču ljubljanskem. Prikazali so svoj program z naslovom »Gledališče danes«. Program je režiral Tom P. Rea in ga sestavljajo odlomki iz najbolj znanih musiklov. Posebnost te skupine ameriških študentov je, da v svoji predstavi najprej pokažejo gledališki odlomek, potem pa še glasbeno varianto istega dela.

DR. CELESTIN JELENEC JE UMRL V ARGENTINI

Vprav na veliki petek je umrl, zadet od kapi v Carapachayu v Argentini, po vsej deželi znani odvetnik dr. Celestin Jelenec, v starosti 85. let

Dr. Jelenec se je rodil 17. decembra 1884 v Trnju Na Notranjskem. Pokojni je bil sorodnik monsignora Stanka Premrla, znanega slovenskega komponista. Po gimnaziji, ki jo je obiskoval v Kranju in Ljubljani, je šel na Dunaj, kjer je končal pravo leta 1908. Od leta 1909 do 1915 je opravljal sodno prakso v Ljubljani in Trstu, odvetniško prakso pa pri odvetniku dr. Slancu v Novem mestu. Leta 1915 je služil v avstrijski vojski in se boril v Galiciji, na soški fronti ter pri Asiagu. Ob koncu vojne je prišel v italijansko ujetništvo, iz katerega se je vrnil o božiču leta 1919. Naslednje leto je v Ljubljani odprl svojo odvetniško pisarno, ki jo je vodil vse do konca druge svetovne vojne.

Begunska leta je preživel v Italiji, odkoder je leta 1948 prišel v Argentino. Tam je dobil najprej službo v trgovskem knjigovodstvu v Mendozu, nato pa enako zaposlitev v Buenos Airesu. Leta 1964 je šel v pokoj. Do smrti svoje žene Julije, lanskega leta, ga je užival v Munroju, pred kratkim pa se je preselil k Blazinškovim v Carapachay.

Dr. Celestin Jelenec je bil človek velikega srca, plemenite srčne kulture, z globokim socialnim čutom za vse trpeče, mož visoke izobrazbe, človek, ki je resnično v slehernem človeku videl človeka, brata. Zato je odklanjal pretirani nacionalizem, ker je bil proti vsakemu sovraštvu med ljudmi in narodi. V sedanji pokoncilski dobi bi lahko rekli: mož, zmemrom pripravljen na dialog (razgovor), da bi zmogala resnica nad lažjo, pravica nad krivico, svoboda in demokracija nad nasiljem ter tiranijo.

MAGAJNA BOGOMIR:

Gospod general

V veliki predavalnici naše klinike je med slušatelji in slušateljicami potihnil šum. Najprej je prikoral skozi vrata profesor s slovesnim izrazom, osvetljenim z nasmeškom na ustnicah. Takoj smo videli, da bo nekaj posebnega in da nam dve uri med predavanjem ne bo dolgčas. Tik za njim je pripeljala naša lepa strežnica Vesna Králjeva velikana, ki je prekašal Vesno in profesorja po velikosti vsaj za tretjino. Potem je dospela vsa truma asistentov in drugih zdravnikov s klinike za notranje bolezni, kar je tudi dokazovalo o neki posebnosti tistega dne.

»Gospodje in gospe, dovolite, da vam predstavim gospoda generala Stojana Vladimiroviča. Bil je tako ljubezniv, da je hotel pred vas zato, da bi zvedel popolno resnico. Bolezen bomo skušali ugotoviti z zgolj navadno preiskavo. Bojim se, da bo potem vse drugo le potrdilo naš izsledok. Bolnik je že hodil od zdravnika do zdravnika. Toda zdelo se mu je, da mu resnico zakrivajo. Jaz sem mu obljubil ugotoviti bolezen in mu jo razodeti. Saj poznam njegov neustrašni značaj, ko se je že v svoji mladosti kot komitaš in pozneje v raznih vojskah brez strahu rogala smrti. Vem, da se bo sedaj le nasmehnil, če se bo naša diagnoza glasila neugodno. Prosim, gospod general, izvolite sesti na ta preiskovalni stol!«

General se je nasmehnil, sedel na stol in preletel z očmi dvorano. V teh očeh je bilo nekaj nenavadno mehkega in blagega, skoraj otroškega. Tik pred stolom se je dvigal ves naš amfiteater. V spodnjih klopih so sedele medicinke, med njimi nekateri prav lepi, cvetoči obrazi, polni prešerne mlado-

sti, drugi že bolj resni, skoraj moškimi podobni. Vse so radovedno gledale tega orjaka in si šepetale med seboj.

Mi slušatelji smo si mislili: »Kaj neki bolnega se more skrivati pod temi mišicami, ki so sicer polne brazgotin, zaceljenih ran, vendar pa tudi polne sile in moči?«

Profesor je najprej na dolgo in široko razložil, kaj je čutil bolnik, da je izgubil toliko in toliko na teži, in tako dalje. Potem je preiskoval počasi vse telo, končno se je ustavil prav dolgo na prsih. Po svojem načinu: »To ne more biti,« je izključeval dolgo vrsto bolezni, ki bi sicer utegnile biti v prsih. Nazadnje pa nam je govoril o znakih teh in teh, ki jih je našel.

General je tedaj pozorno motril naše obraze, oči, poteze, ustnice, zlasti pa je motril študentke, ki so se zelo zresnile in strmele zdaj na generala, zdaj na profesorja. Spoznal sem, kako natanko je general prebral misel, ki se je zrcalila z naših lic.

Skušal sem med tem dognati, kaj se dogaja v bolnikovi duši; saj se je vsa ta stvar pred nami dogajala kakor sodba na smrt; kajti kaj je mogel imeti general po vsem tem, kar smo slišali, kakor raka nekje globoko na levi sapnici med pljučnimi loputami! General se je ves čas smehljaval. Prisegel bi, da ni bil ta nasmeš prav nič iz obupa — tisti nasmeš, ki se v skrajni grozi prikrade na ustnice človeku, ki ve, da ni nikake rešitve in da bo prav gotovo mrtev v tem in tem času, do katerega prav gotovo ni več mnogo dni. V tem nasmešku je bilo nekaj dobrodružnega, prezirljivega in upornega, a nobenega sledu strahu ali groze. Pred nami je sedel človek sijajnega položaja, ki bi lahko trgal iz življenja, karkoli bi hotel. Mirno in jasno je z gromkim glasom odgovarjal na vsa profesorjeva vprašanja. Kdo drug bi bil v podobnem primeru bled kot smrt, če bi se mu že posrečilo potlačiti krik na svojih ustnicah.

zali smo ujetnike. Mimogrede sem stopil še v cerkev in rešil tole ikono. Z njo smo zbežali v gore in prisegli ob njej maščevanje in večno borbo za svobodo in Majko božjo. Mnogo mnogo let me je spremljala potem po gorah in dolinah. Kaj vse je doživela ta podoba, ne moreš si misliti, bratec! General se je široko in veselo zasmeljal v spominu na tiste prekrasne čase.

Mnogo dni nam je pripovedoval zgodbe svojega življenja. Skoraj vsa njegova dejanja so imela ta namen, da je reševal matere, otročiče, ujetnike, ali pa se maščeval, ko se je klatil po divjih gorah in neskončnih šumah ter ubijal nasilnike svojega naroda. Z rokami v žepih je hodil gori in doli po sobi in zažarele so mu zenice, kadar se je spomnil na kako veliko nasilje. »Pomisli,« je zaklical, »vse žene in otroke so zaprli v hišo, zagradili vhod in zažgali vse skupaj, tako da je šel krik sirot do pekla in neba. Pekel se je smejal, Bog pa se je jokal in nam ukazal po tej ikoni, naj se maščujemo. In sem ti, bratec, jaz sam poklal deset nasilnikov. To ni bilo lahko, kajti tudi oni so imeli puške in nože, ha, razumeš?«

Potem nam je pravil o veliki balkanski in veliki svetovni vojni — sto in sto različnih drznih dejanj — in kako je postal general. Ves vesel je bil, ko je spoznal, da ga radi poslušamo. Gospodična Vesna Králjeva je bila vselej navzoča, ko je pripovedoval. Njene oči so polne občudovanja strmele na velikana, ki je doživel toliko tako čudnih in velikih stvari. Če se je general naslonil na steno in strmel na nas, je hitro primeknila stol in ga prosila, naj sede. General je sedel, potem pa se je razburil med pripovedovanjem, vstal in stopal trdo gor in dol po sobi.

Zanimivo nam je bilo to, da nam ni nikdar govoril o ljubezni. Vse ženske so bile zanj matere ali sestre ali »devočice bedne, male« in črna Mati božja. Vsa ta

P I S A N O B R A N J E

S. ANDOLSEK:

Lajka

Kako živo je bilo v šoli prvi dan po vseh svetih! Vse križem so se otroci menili o novem satelitu in o — Lajki.

»Kdo ve, kako je z Lajko?«

»Pravijo, da ni več živa.«

»Ah, kaj šel! Saj sem še danes zjutraj poslušal radio, in so povedali, da je še živa in da se dobro počutil.«

»Saj sem tudi jaz čul isto! A sem tudi slišal, ko so rekli, da bo žrtvovana za znanost. Ali veš, kaj to pomeni, a?«

»A vseeno ni še čisto gotovo, da bo poginila! Lahko se še vedno zgodi kak čudež in se bo potem vrnila na Zemljo živa.«

»Beži, beži! Ti pa tvoji čudeži! Če učenjaki tako rečejo, se bo tudi tako zgodilo. Bodo pa vendar vedeli, kaj govorijo, ne? Kaj bi se zanašali na čudeže!«

»Pa kdo je Lajka?« je boječe vprašal mali Rikec. Kar čudno je bilo, da se je oglašil, ko je skoro vedno samo molčal. Posebno, kadar so se sošolci menili. Poslušal pa je rad. Rikec je bil sirota in je živel pri neki stari teti, ki ga ni nikamor pustila.

»Ho, ho, ho! Kaj si te dneve prespal, da ne veš, kdo je to Lajka?« so se mu posmehovali sošolci. In Rikec je ves plašen umolknil. Sram ga je postalo. Le Emici se je zasmilil, pa mu je razložila:

»Veš, Rusi so spustili v vesmirje že dva satelita, enega prej, a drugega v ponedeljek! In v tega drugega so deli živo psičko, ki ji je ime Lajka.«

»Kaj pa je to satelit?«

»Tudi tega ne veš, Rikec? No! Satelit je taka raketa, ki jo izstrelijo zelo visoko v vesolje. Prvi je zletel 900 km visoko, a drugi pa 1.500 km. In ta je še večji, kot je bil prvi. A oba letita sedaj neprestano okoli Zemlje. Tam, kjer letita satelita, ni nič zraka.«

»Kako pa bo živela Lajka, če ni zraka?«

»Saj so jo zaprli v poseben prostor, kjer je dovolj zraka, da lahko diha.«

»Kdo pa ji daje jesti?«

»To si radoveden, Rikec! Hrano in pijačo ima poleg sebe v kabini. Sem brala, da so dolgo časa delali z Lajko in še drugimi psi posebne vaje. Imeli so pravo šolo. Tako so se ti psi navadili živeti v taki kabini, ki je tako dobro zaprta, da ne more zrak ven. Navadili so se tudi uživati poseb-

no hrano, ki vsebuje vse tisto, kar je potrebno za življenje. Navadili so se tudi na vse tiste pasove, v katerih so naprave za merjenje bitja srca, dihanja, telesno temperaturo in še drugo.«

»Jaz sem pa bral, da so pse tudi učili živeti v taki brezračni kabini. Najprej na tleh, a pozneje so jih tudi spustili v zrak. Bili so tudi sto kilometrov visoko.«

»Pa kaj to ni mučenje živali?«

»Seveda. Toda to je zaradi tega, da bodo učenjaki mogli videti, če je moč v taki višini živeti. Če bodo videli, da prestane pes, potem bo mogel tudi človek. To je vse samo zaradi znanosti!«

»Pa, čemu bi bilo potrebno človeku leteti tako visoko?«

»Pravijo, da zaradi tega, da bi kdaj po-

SRECKO KOSOVEL:

Bori

**Bori, bori v tihi grozi,
bori, bori v nemi grozi,
bori, bori, bori, bori!**

**Bori, bori, temni bori
kakor stražniki pod goro,
preko kamenite gmajne
težko trudno šepetajo.**

**Kadar bolna duša skloni
v jasni noči se čez gore,
čujem pritajene zvoke
in ne morem več zaspati.**

**»Trudno sanjajoči bori,
ali umirajo mi bratje,
ali umira moja mati,
ali kliče me moj oče?«**

**Brez ugovora vršijo
kakor v trudnih, ubitih sanjah,
ko da umira moja mati,
ko da kliče me moj oče,
ko da so mi bolni bratje.**

zneje leteli na Luno. Toda jaz ne vem kako bo s tem!«

»Vam bom pa jaz povedal!« se je oglašil

izza njih učitelj, ki jih je že nekaj časa poslušal, pa ga niso opazili, tako so bili zaverovani v pogovor.

»Učenjaki si že dolgo prizadevajo, da bi našli način, kako bi mogel človek poleteti na druge planete. Najbolj mika za sedaj Luna, ki je najbližja. In prav na Luno so opazili, da je vse polno raznih vrst rudnin, katere bi mogli na Zemlji s pridom uporabiti. To so videli že z daljnogledom. Da bi pa bolje spoznali, kako je pravzaprav, pa bi morali zleteti prav gor. Kdo ve, kakšna bogastva skriva ta naša najbližja sosedna v vesmirju? Potem bi seveda radi vedeli, če so na Luni živa bitja, zlasti pa, če živijo tam ljudje.«

Vé se, da v takih višinah ni zraka, da so tam velikanske razlike v toploti, da je privlačnost manjša in je zato vsaka teža manjša kot na Zemlji. Potem bi radi vedeli, če more človek prenesti tako veliko hitrost, ki je potrebna za letenje v vesmirje. Zaradi tega so poslali v vesmirje psičko Lajko. Lajka je prvo živo bitje, ki je prišlo, odkar stoji svet, tako visoko. Saj so se priglasili za polet na Luno že tudi mnogi prostovoljci z vseh strani sveta. To so taki, ki bi bili radi na Luni in ki se prav nič ne bojijo nevarnosti.«

Lajka ni ostala živa. V zadnji obrok hrane so ji primešali strup, da se ne bi mučila še naprej. Poginila je po sedmih dneh letenja. Poginila je potem, ko so učenjaki izvedeli vse tisto, kar so hoteli.

Lajka je najbolj slavna žival na svetu. Je to prijazna psička, majhnega života, a vzdržna. Je eskimske pasme in ima gosto, svetlo rdečkasto dlako.

Lajka je s svojim življenjem utrla pot človeku v vesolje.

Krt - modrijan

Nad zelenim travnikom je švigala sem ter tja lahkokrila lastovica in si lovila v zraku muh, mušic in drugih žuželk. Kar ugleda po tleh lesti črnega krta.

»Ej, ti možiček črnil!« mu zaščebetala prezirljivo, »da si pameten kot jaz, ne bi iskal črvov pod zemljo, ampak zgoraj na bellem dnevu. Glej, koliko pomorim jaz teh kmetičevih sovražnikov, ki mu objedajo listje in sadje. Kaj dobiš tam v zemlji? Skoraj nič!«

»Prav, prav,« odgovori lastovici modri krt, »ali tega mi vendarle ne moreš oporekati, da so skriti in hinavski sovražniki

hujši od znanih in očitnih. In glej, takih iščem jaz. Da, oni so hujši, ker izpodjedajo same korenike, ki so vir življenja.«

Kaj je hotela lastovica reči na ta odgovor?

»Prav praviš, striček!« je dejala in odletela. Dragotin Kette

Težavna izbira imena

(Kitajska bajka)

Deček Dši-Jen je od svoje babice dobil v dar prelepo mačko. Premišljeval je, kakšno ime naj ji da.

»Imeti mora lepo, zares lepo ime,« reče prijateljem, ki so se zbrali, da bi videli mačko.

»Kaj se ti zdi, Van-li, kako bi bilo, če bi moji mački dal ime Tiger?«

»Nisem tvojih misli,« odvrne Van-li. »Res je tiger silna zver, toda po svoji moči se ne more niti od daleč primerjati z zmajem. Jaz bi ji dal ime Zmaj.«

»Je že res, kar praviš,« se oglasi drugi, »toda večji in veličastnejši od zmaja so oblaki na nebu. Zato mora Dši-Jen dati svoji mački ime Oblak.«

»Močnejši od oblaka je vihar,« pripomni tretji. »Zakaj se ne bi torej mačka imenovala Vihar?«

»Že, že, vihar je res silen in močan,« pravi četrti, »toda silnejši od viharja je zid, ki mu kljubuje in se mu upira. Imenuj svojo mačko Zid!«

Oglasi se še eden izmed Dši-Jenovih prijateljev in reče: »Vsa imena, ki ste jih naštevali, niso primerna. Res je tudi, da je zid močnejši od viharja. Toda ali ne veste, kaj je z zidom, če ga spodkopljejo in prevrtajo miši? Če hočemo biti pravični, moramo Dši-Jenovi mački dati ime Miš.«

Tedaj Dši-Jen prasne v smeh in vzkligne: »Menda mi ne boste ugovarjali, če vam povem, da je mačka močnejša od miši, ker mačka vsako miš, ki jo ulovi, tudi požre. Zato je pač najbolj pametno, da mojo mačko imenujem Mačka.«

Nasvet. — Stari Močnik je imel samo eno željo. Rad bi v svojem življenju videl goro Sinaj in na gori glasno bral deset božjih zapovedi. — Pa mu nekoč na to njegovo željo pripomni domači duhovnik: »Vedel bi nekaj vse boljšega in pametnejšega. Ostanite lepo doma in tukaj izpolnjujte deset zapovedi!«

bitja je le branil in čuval pred nasiljem. Pa smo ga vprašali: »Gospod general, ali ste kdaj ljubili kako žensko?« Njemu je potemnel obraz: »Mati in sestra sta mi umrli v rani mladosti. Ljubil sem jih zelo, bratje!« Potem se je gromko zasmel: »Stvar ti je taka — he, lepe devojke smo čuvali po šumah in gorah. Čuvali smo Jelo in Rožo in Ljubo in Desanko in mnogo drugih — he samo živo cvetje — mi smo peli ob ognju, one so kuhale, a kdo bi se zaljubil? Morali smo jih vrniti materam, ko je nastal nekoliko lepši in mirnejši čas. Mi smo ljubili vse devojke naroda, samo ene pa nikdar. Rekel sem, stvar ti je taka in ti, bratec, tega ne razumeš, kako je to. Mož, ki hoče narediti kaj velikega, se mora odreči vsemu, kar bi bilo le njemu samemu v srečo. Kako naj bi bil hajduk pa imel obenem ženo in otroke? Kaj naj bi z njimi v divjem skalovju, kjer nisem nikdar vedel, kje bom prihodnji dan? Moral bi sleči volčji kožuh, zakopati nož in puško med kamenje in obdelovati zemljo ali pasti ovce in skloniti tilnik, kadar bi me kdo tepel.«

»In potem, gospod general, ko je bil sklenjen mir?«

»Nisem mislil na ljubezen. Učil sem mlade častnike.«

Pri teh besedah smo se vsi zasmeli, le Vesna Králjeva ne. Začudena je strmela v generala in ko je ta hotel še nekaj pripomniti, je tudi sam zapazil nenavadni pogled Vesne, ki je bil uprt prav v njegove oči in se je naenkrat zmedel. Tedaj smo se vsi hkrati spomnili, kako rada je Vesna govorila o Stojanu Vladimiroviču in kako vestno je izpolnjevala svojo dolžnost. Spomnili smo se tudi, da je odklonila bogato nagrado, ki ji jo je ponudil general. Takrat je rekel, da ji bo po smrti zapustil večjo vsoto, a Vesna je izjavila, da jo bo izročila kliniki za revne bolnike. Takrat tega nismo razumeli, a sedaj se nam je zadelo vse

to le razumljivo. Toda Stojan Vladimirovič ima že šestdeset let in ona le osemnajst. Kdo ve, kakšna more biti ta ljubezen v njenem srcu. Sicer pa nas prav nič ne briga in nima nikakega smisla, da bi se vmešavali v to stvar. Edini, ki ne ve, da ga Vesna ljubi, je pa sam gospod general. Vendar bo tudi on sedaj to spoznal, saj se je zmedel v besedah in ji strmi naravnost v oči. Ona je pa vsa zardela. Vljudno smo se poslovlili in odšli iz sobe. Toda takoj za nami je pritekla tudi Vesna, in ko nas je prehitela, je bila še vedno vsa rdeča.

Na Jurjevo smo sklenili prinesiti generalu cvetja. On je moral v tem času neprestano ležati. Prinesli smo vrtnice Vesni Králjevi in jo prosili, naj jih nese z nami Stojanu Vladimiroviču, da bo imel tudi on vsaj nekaj od pomladi. Vesna se je branila. Hotela je, naj bi nesla cvetje neka deklica iz oddelka za jetiko, ki je že skoraj ozdravela. Potem smo jo pa le pregovorili. Šli smo torej vsi lepo po vrsti v sobo. General je bil tedaj v nekakem polsnu. Sonce je bledikasto sijalo skozi motno obarvano steklo na njegov obraz. Zato smo najprej odprli okno, da je jutranje sonce s svežim žarom razsvetlilo sobo. Videti je bilo tudi zunaj lepo zelena drevesa in sinje nebo. Na vse to se je general seveda popolnoma predramil in z začudenjem gledal na nas in Vesno, ki je v zadregi stala s prekrasnim šopom v naročju poleg njega. General je bil sedaj res zelo slab. Zadnji čas sploh ni več čital časopisov. Le Vesna mu je prebrala to ali ono. V tej svetlobi je bilo dobro videti, koliko je general že upadel.

»Gospod general,« je rekla Vesna, »danes je Jurjevo. Prinesli smo vam cvetja, da bo tudi v vaši sobi nekoliko pomladi.«

Stojan Vladimirovič se je nekoliko dvignil in se zagledal v Vesno in cvetje. »Nič

nisem vedel, da je danes Jurjevo.« — »Jurjevo je danes, gospod general!« Njemu so se ustnice prav rahlo, polagoma razširile v nasmeh. Nerodno je dvignil roke, na katerih so že skoraj popolnoma splahnele mišice, da bi objel cvetje. Zdelo se nam je, da ni morda vse življenje nikdar imel cvetja v rokah, kajti v začetku ni nič vedel, kaj naj bi z njim. Potem pa se je počasi okrenil k ikoni: »Prosim vas, Vesna, postavite cvetje pred podobo, da ne bo žalostna Majka božja, ko jo bom zapustil.« — Nekdo je tekel po vazo in jo postavil pod ikono. Vanjo je dejala Vesna cvetje. »Tudi jaz imam rad rože, samo nisem nikdar mislil na to,« je rekel general in spet kot v zadregi pogledal Vesni Králjevi v oči. »Da, da, pomlad je, kajne gospodična — lepa je prav za prav pomlad.«

Odslej je telesno zelo hitro propadal. Rakovi strupi so opravljali smrtonosno opravilo. Tudi različne duševne motnje so se pojavljale pri generalu — toda vsi ti pojavi so izražali nekaj veselega in upornega. Tako je bil nenavadno vesel, ko je pisal oporo. Vse, kar mu je preostalo, je zapustil Vesni Králjevi. Nje seveda tedaj ni bilo poleg. »Veste — ona je mlada in lepa,« je govoril, kakor da bi hotel opravičiti svoje dejanje. »Vesna bo nekoč mati in bo rodila mnogo otrok. Zdi se mi, da je ona tisto, za kar smo se mi pravzaprav bili vse življenje. Ona je podoba svobode. Le iz svobode bo raslo res nekaj lepega in velikega, bodo rasli srečni in popolni ljudje. Jaz vidim Vesno Králjevo in sem vesel, da sem se bil.« Ves srččen se je smejal ob teh svojih besedah.

Drugič pa se je zdelo, da je pobesnel. Kričal je tako, da bi se slišalo čez vso planino. Zdelo se je, kot da se pripravlja za napad in da kliče k sebi hajduke. Ali pa se

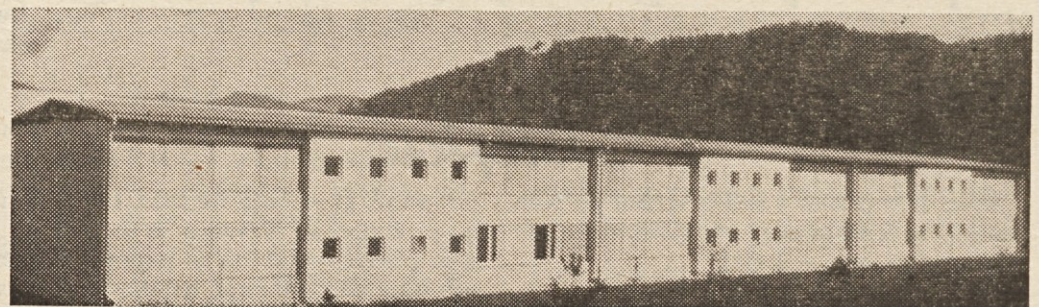
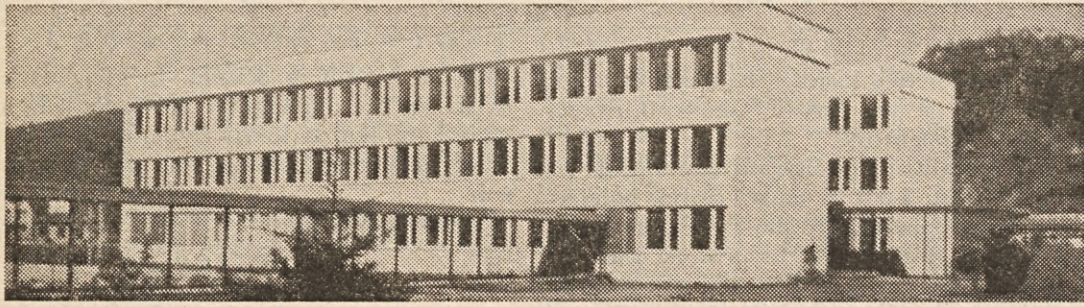
je naenkrat dvignil, pokleknil počasi na blazine in zastrmel v ikono, medtem ko je dvignil desnico in tri prste, kakor da bi prisegal. Molil je počasi, zlog za zlogom: »Mi se ti kolnemo, Mati božja, junaki, kri za kri, onečastili so nas in pobili so deco tvojo. Mati božja, kri za kri!«

V takih trenutkih ga je vedno pomirila Vesna Králjeva. Le za roko ga je prijel, pa je bil ves miren in se je le drobno smehljajal.

Tisto jutro pa smo vsi pritekli k njemu. Navsezgodaj, ko je komaj vzhajalo sonce, je zakričal in planil z ležišča v sredo sobe in se postavil pred ikono. Velikanski je stal pred nami. Zenice so mu žarele v srdcu. Kričal je z rokami in kričal: »Bij, hu, bij! Bij!« Mi smo se umaknili. Asistent je hitro pripravljal morfij. Bog ve, kaj vse je videl general. Ni nehal kričati in je zamahoval z rokami neprestano. Asistent je stopil do njega, da bi mu dal morfija. Toda prehitela ga je Vesna Králjeva in prišla generala za roko: »Pomirite se, Stojan Vladimirovič, pomirite se!« — Njen glas je bil tako poln ljubezni in žalosti, da je asistent obstal in ni vedel, kaj bi. General pa je uprl oči v njega — takoj se je pomiril in se zasmel, kakor majhen otrok. Potem se je hipoma zgrudil na kolena, objel Vesno okrog pasu in naslonil glavo na njene prsi. Oči so mu zastrmele nekam v daljne kraje. Na ustnicah mu je otrpnil nasmeh, ves srečen in blažen.

Ko smo ga hoteli dvigniti, je bil že mrtev. Orjaško telo smo položili na ležišče. Tik za njegovo glavo smo postavili na blazino ikono, črno Mater božjo. In zdelo se nam je, kakor da so zagorele oči na podobi v živem siju. Vesna pa je dvignila rože iz vaze — čudno sveže in rdeče so bile še — in mu jih položila na srce. Iz oči so se ji usipale solze, ko je molila za neustrašnega Stojana Vladimiroviča.

TRG GREBINJ JE DOBIL NOVO GLAVNO IN LJUDSKO ŠOLO

Die gesamte Schulanlage errichtete die Firma

HANS PRIMIG

BAUUNTERNEHMEN für Hoch- u. Tiefbau, Stahlbetonbauten MARKT GRIFFEN

Občina trg Grebinj je dobila z gradnjo nove ljudske in glavne šole moderno šolsko središče. S tem se je prebivalstvu izpolnila želja, katero so tako dolgo nosili v srcih. Pomembno je tudi, da sta v enem objektu združeni obe šoli: ljudska in glavna. Ob slavni otvoritvi nove glavne šole se je okrajni glavar dvorni svetnik dr. Wagner zahvalil v imenu šolske občinske zveze deželni vladi za uslužnost na šolskem področju. Hkrati je pohvalil tudi delo okrajnega šolskega sveta, župana in obeh šolskih vodij. Župan Thomas Milau se je prav tako zahvalil oblastem za razumevanje in vsem udeležnim tvrdkam za njihovo odlično strokovno delo.

Župan in prebivalci trga Grebinja so lahko ponosni, ker so v zadnjih letih mnogo storili za obnovo. Prijazni kraj, ob vznožju 130 metrov visokega Grajskega hriba, je postal lepši. Privatna iniciativa (pobuda) se je kosala z javnimi graditelji in stanovanjsko zadrugo. Zgradili so prav lično in smotrno občinsko zgradbo s pošto in stanovanji. Na stanovanjskem področju je Društvo prijateljev lastninskih stanovanj zgradilo 71 stanovanj; ter s tem mnogo pripomoglo k lažšanju pomanjkanja stanovanj. Moderni krajevni prevoz in razsvetljava, kakor tudi izboljšanje občinskih potov in poglobitev galoviškega potoka pričajo o izredni zmogljivosti na tem področju. Krona vsega prizadevanja pri obnovi pa je novo šolsko središče.

ZIEGEL

KLINKER- UND ZIEGELWERK VÖLKERMARKT
DIPL.-ING. EDMUND UNGER-ULLMANN

Das führende Farben- und Raumausstattungshaus

WILHELM REDL

VÖLKERMARKT, Tel. 0 42 32 / 358
Markenbelag „GERFLEX“ der Firma

INKU, WIEN

in vorzüglicher Ausführung verlegt.

Kläranlagen, Kunststein und Terrazzoarbeiten:

FERTIGTEIL- UND BETONWERK

VÖLKERMARKT

ERBESCHNIG-RÖHRS

Betonsteine - Baustoffe

Terrazzo

VÖLKERMARKT, Telefon 455

Alle Verglasungsarbeiten in Aluco-Thermoglas sowie die gesamte Bauverglasung oblag der bekannten Firma

Glas Tumpold

VILLACH
Gerbergasse 21 a
Telefon 0 42 42 / 70-79

Alleinerzeuger v. Aluco-Thermoglas in Österreich

Erstklassige Ausführung der Fliesenarbeiten durch den bewährten

Villach, Bahnhofpl. 3, Tel. 67-35
MEISTERBETRIEB
FLIESEN - ÖFEN - TERRAZZO

MELLER-SERVICESTELLE

Fil.: KLAGENFURT, Benediktinerpl. 6, Tel. 63-88

TELEFONANLAGEN VERSTÄRKERANLAGEN
ELEKTRISCHE UHREN
BLITZSCHUTZ- UND ANTENNENANLAGEN

St. Veiter Straße 104
9020 Klagenfurt
Tel. (0 42 22) 70 2 14 Standard Telefon

STT

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašujejo v našem listu

HANDARBEITSRÄUME
SCHULKÜCHEN
KLASSEINRICHTUNGEN
SONDERRÄUME

FRANZ WINKLER

9020 Klagenfurt

DIESELGASSE NR. 3 - TELEFON 56-56

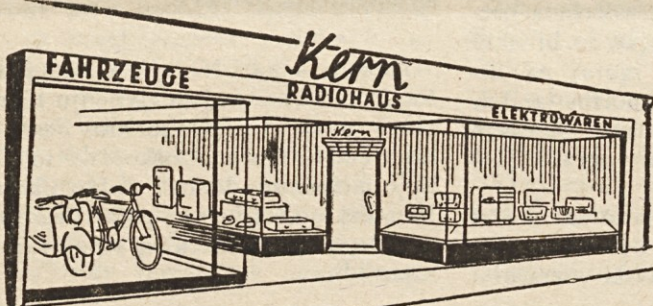

JALOUSIEN

von

FOLIFLEX

KLAGENFURT, 10.-Oktober-Str. 15, Tel. 42-20

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa

V VELIKI IZBIRI

Radiohaus KERN

Klagenfurt, Burggasse

Ia zelenjava-vrtnina, ovetice, sadike najboljše kakovosti

Gärtnerei Schilcher

KLAGENFURT - CELOVEC
Kraßnigstraße 33

Hoteli, gostilničarji imajo poseben popust!

RADIO CELOVEC

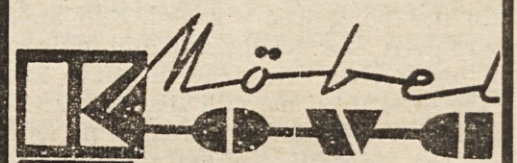
SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 5. 5.: 7.00 Duhovni nagovor. 8 pesmi in glasbo pozdravljamo in voščimo. - PONEDELJEK, 6. 5.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Dr. Pavel Zablatnik: Ob 200-letnici rojstva A. Šusterja-Drabosnjaka. Za našo vas. - 18.00 Dober večer našim malim poslušalcem. - TOREK, 7. 5.: 14.15 Poročila, vreme, objave. športni mozaik. Od tedna do tedna na Koroškem. - SREDA, 8. 5.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Iz kulturnega življenja koroških Slovencev (Posnetki proslave SPZ ob 60-letnici obstoja) - I. del (posneto 31. 3. 68) - ČETRTEK, 9. 5.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Solistična glasba. Darina Konc: Malo pomislimo - Pa še nekaj o razburjanju. - PETEK, 10. 5.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Dr. N. Kuret: Poganstvo in krščanstvo v naših šegah - 6. (Staro pomladno slavje in naši pomladanski prazniki). - Našim mamicam. - SOBOTA, 11. 5.: 9.00 Od pesmi do pesmi - od srca do srca.

7 ZAHTEV ARBŌ VLADI

1. Nobenega zvišanja davkov na avtomobile. 2. Zagotovitev gradnje cest. 3. Odklonitev vsake spremembe prepovedi vožnje tovornjakov ob koncu tedna in praznikih. 4. Nobenega pobiranja posebnih davkov na osebne avtomobile. 5. ARBŌ predlaga moderniziranje in racionaliziranje sistema zavarovanja avtomobilov. 6. ARBŌ zahteva, da se pokliče pri izdelavi kazenskega zakona strokovnjake avtomobilskih zvez. 7. ARBŌ zahteva amnestijo za prometne prekrške ob priliki 50-letnice republike Avstrije.

V oskrbo in izobrazbo vzamem brezplačno deklico, staro od 8 do 12 let. Dopise pošljite na upravo lista!

HANZEJ KOVAČIČ
VILLACH - BELJAK, GERBERGASSE 6

40 let mizarstva
40 let zaupanja
40 let tradicije

Naša jubilejna ponudba za tujskoprometne obrate
1 tujska soba
obstoječa iz:

1 omare, 2 postelji, 2 nočnih omaric,
1 mize, 2 oblazinjenih zibalnih stolčkov,
2 posteljnihi vložkov, 2 garnitur žimnic
- vzmetnjač

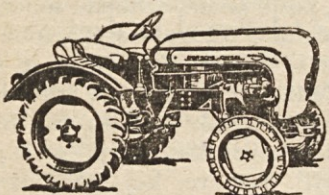
po tovarniški ceni **§ 4490.-**

40 LET
Tradicija obvezuje!

Johan Lomšek strokovno podjetje

Št. Lipš, Tihaja 2
P. Dobrla ves
9141 EBERNDORF
Telefon 04237-246

vam nudi po zelo ugodnih cenah in plačilnih pogojih:

- kolesa in mopede - pralne stroje - radioaparate - televizorje - šivalne stroje - štedilnike - betonske mešalce - motorne žage - traktorje z vsemi potrebnimi priključki kot - pluge - brane - obračalnike in grablje - Hatzenbichler-kombinatorje in sadilce za krompir - sejalne stroje - trosilce za umetna gnojila - škropilnice ter - motorne kosilnice - silorezalce - parilne kotle - molzne stroje - kotle za kuhanje žganja - sadne stiskalnice - kakor tudi še vse za vas potrebne stroje - orodja in nadomestne dele.

ZNAMKA ZAUPANJA
GRUNDNER
Klagenfurt - Celovec
Wienergasse 10
(Promonadna cona)

Soboslikarske vajence sprejmemo.
Za hrano in stanovanje poskrbimo.
Soboslikarski mojster

HANS SCARSINI

KLAGENFURT - CELOVEC,
Friedelstraße 37.

PAVLA URŠIČ-PETRIČ NA TURNEJI

Slovenska harfistka Pavla Uršič-Petrič je nastopila z orkestrom Zagrebške filharmonije turnejo v Italiji kjer je kot solistka izvajala Koncert na harfo in orkester Marija Zafreda v Milanu, Bariju, L'Aquili in Vicenzi. Dirigiral je Milan Horvat.

Daruj za tiskovni sklad!